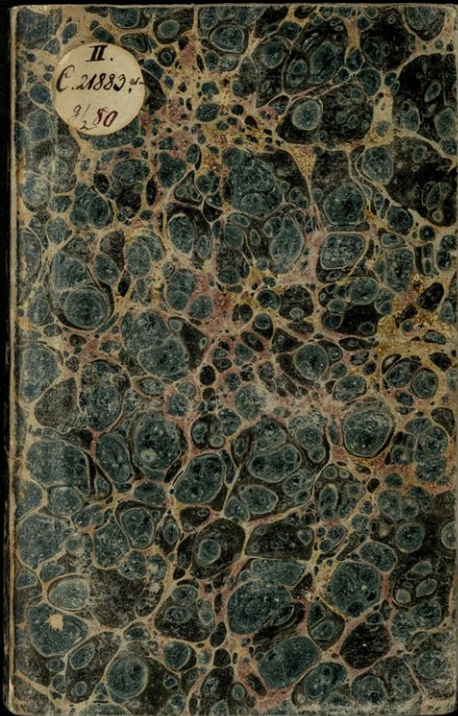
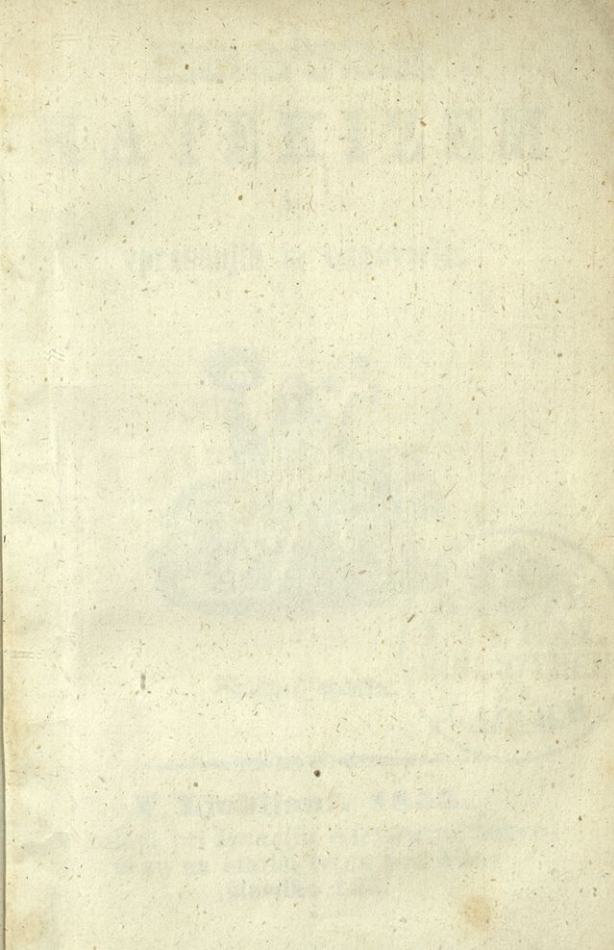

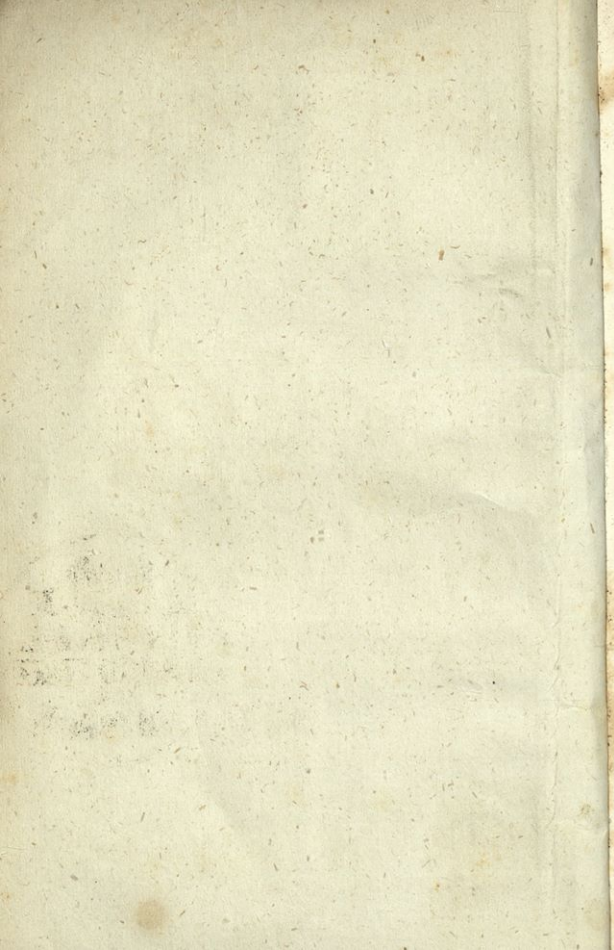
II.
C. 21883.
9/250

21883. II. C. g. 2.

l. 1853

KRATEK KATEKIZEM

v

vprašanjih in odgovorih.

Sedmi natis.

V Ljubljani, 1853.

V zalogi pri Ignaciju Klemenzu, bukvo-
vezu na starim tergu pod hišno
številko 155.

V natis téh bukvic so milostivi Knez
GOSPOD GOSPOD

ANTON ALOJZ,

Ljubljanski Škof, dovolili 2. dan listo-
pada 1837.

1N=030007543

I. O d v e r e.

Kaj se pravi keršansko katoljško verovati?

Keršansko katoljško verovati se pravi: vse verjeti, kar je Bog razodel, in kar nam cerkev verovati zapoveduje, naj bo v svetim pismu zapisano ali ne. *Ali je k zveličanju zadosti, de katoljški kristjan le v sercu veruje, kar je Bog razodel?*

Ni zadosti; temuč mora tudi 1) svojo vero v delih ali v djanji kazati; 2) mora to, kar v sercu veruje, če je treba, tudi očitno z besedo spoznati ali pričati. — Vera brez dobrih del je mertva.

Zakaj moramo verovati, kar je Bog razodel?

Zato, ker je Bog večna resnica in neskončna modrost, ktera ne more ne goljfati ne goljfana biti.

Od kod vemo, kaj je Bog razodel?

To vemo nekoliko iz svetiga pisma, nekoliko pa iz besednjiga izročila svete katoljske cerkve.

Kaj je sveto pismo?

Sveto pismo so tiste bukve, ki so jih sveti možje z razsvetljenjem ali navdihnjenjem svetiga Duha pisali, in od katerih sveta katoljska cerkev priča ali terdi, de so bile od takih razsvetljenih ali navdihnjenih mož spisane.

Kaj je besednje izročilo svete katoljske cerkve?

Besednje izročilo svete katoljske cerkve so tisti nauki, ktere so aposteljni ali iz ust Jezusa Kristusa samiga slišali, ali pa po navdihnjenji ali razsvetljenji svetiga Duha oznanovali, pa jih niso v svetim pismu zapisali.

Ktere resnice mora vsak človek, kadar k pameti pride, vediti in verovati, če hoče zveličan biti?

Teh šest resnic mora vediti in verovati:

1. De je en Bog.

2. De je Bog pravičen sodnik, kateri dobro z dobrim, hudo pa s hudim povračuje.

3. De so tri božje osebe: eniga bitja in ene nature; Bog Oče, Bog Sin, in Bog sveti Duh.

4. De je Bog Sin, druga božja oseba, za nas človek postal, nas s svojo smertjo na križu odrešiti in večno zveličati.

5. De je človeška duša neumerjoča.

6. De je gnada božja k zveličanju potrebna, in de človek brez gnade bošje nič zasluženja vredniga za večno življenje storiti ne more.

Kaj je vsakimu katoljškimu kristjanu znati zapovedano?

Vsakimu katoljškimu kristjanu je znati zapovedano: 1. Apostoljsko vero

2. Gospodovo molitev ali Oče naš. 3. Deset božjih in pet cerkvenih zapoved. 4. Sedem svetih Zakramentov. 5. Keršansko pravico.

Kje je to posebno zapopadeno, kar mora katoljški kristjan verovati?

Kar mora katoljški kristjan verovati, je posebno v *apostoljški veri* zapopadeno, ktera ima 12 delov ali členov, in se tako glasi:

1. Verujem v Boga Očeta vsigamogočniga, stvarnika nebes in zemlje.

2. In v Jezusa Kristusa, Sinu njegoviga ediniga, Gospoda našiga.

3. Kteri je spočet od svetiga Duha, rojen iz Marije Device.

4. Terpel pod Poncjem Pilatom, križan bil, umerl, in v grob položen.

5. Doli je šel pred pekel, tretji dan od mertvih vstal.

6. Gori je šel v nebesa, sedi na desnici Boga Očeta vsigamogočniga.

7. Od ondod bo prišel sodit žive in mertve.

8. Verujem v svetiga Duha.

9. Sveto keršansko katoljško cerkev; gmajno svetnikov.

10. Opušanje grehov.

11. Vstajenje mesá.

12. In večno življenje. Amen.

Ali je več Bogov?

Samo en Bog je, kateri je sam od sebe nar bolj popolnoma bitje.

Ktere so lastnosti božje, ki jih je treba sosebno vediti?

Lastnosti božje, ki jih je treba sosebno vediti so te:

1. Bog je većin; je vselej bil, je zdaj, in bo vselej.

2. Bog je zgol duh; je bitje, ki ima nar bolj popolnoma um in nar boljši voljo, pa nima telesa.

3. Bog je vsigavedin; njemu je vse znano, kar je zdaj, kar je že bilo, in kar še le bo, tudi vé naše nar skrivniši misli in željé; torej mu nič ne moremo perkriti.

4. Bog je neskončno moder; vse stori iz nar boljšiga namena, in izvoli vselej nar perpravniši perpomočke svoj namen doseči.

5. Bog je vsigamogočin; vstvaril je nebo in zemljo in vse, kar je; njemu ni nič nemogoče storiti.

6. Bog je vsigapričujoč; povsod je, v nebesih in na zemlji.

7. Bog je neskončno svet; hoče in ljubi vse dobro, in sovraži vse hudo.

8. Bog je neskončno resničnin in svest, vse, kar reče, je res; in vse, kar obljubi ali žuga, gotovo spolni.

9. Bog je nespremenljiv; je od vekomaj do vekomaj ravno tisti.

10. Bog je neskončno dobrotljiv; skerbi kakor dober oče za vse svoje stvari vse dobro imamo od njega.

11. Bog je neskončno usmiljen; nam odpuša naše grehe, če se resnično poboljšamo.

12. Bog je neskončno pravičnin; vse dobro plačuje in vse hudo štrafuje, popolnoma po zasluženji.

Koliko je božjih peršon?

Tri božje peršone so: Bog Oče, Bog Sin in Bog sveti Duh.

Kako se té tri božje peršone med seboj razločijo?

Bog Oče je sam od sebe od vekomaj; Bog Sin je rojen od Boga Očeta od vekomaj; sveti Duh se izhaja od Boga Očeta in Boga Sina od vekomaj.

Ktere dela se vsaki božji peršoni posebej perlastujejo?

Bogu Očetu se perlastuje stvarjenje, Bogu Sinu odrešenje, svetimu Duhu posvečenje.

Kako se imenujejo vse tri božje peršone skupej?

Vse tri božje peršone skupej se imenujejo presveta Trojica.

S čem spozna katoljški kristjan presveto Trojico?

Katoljški kristjan spozná presveto Trojico z znamenjem svetiga križa, ker takrat, kadar križ dela, vsako teh tréh božjih peršon imenuje.

Kaj še zravin tega katoljški kristjan spozna z znamenjem svetiga križa?

Tudi še spozna, de je Jezus Kristus za nas na križu umerl in nas s svojo smertjo odrešil.

Kdo je vse vstvaril?

Bog je vstvaril nebo in zemljo, in vse, kar je.

Kaj pomeni beseda vstvariti?

Beseda vstvariti pomeni: iz nič kaj storiti.

Ktere so nar imenitniši stvari božje?

Nar imenitniši stvari božje so angeli in človeki.

Kaj so angeli?

Angeli so zgol duhovi, ktere imajo um in voljo, pa nimajo teles.

Zakaj je Bog angele vstvaril?

Bog je angele vstvaril, de bi ga častili, ljubili, molili, mu služili in de bi ljudi varovali.

Kakošni so bili angeli precej po stvarjenji?

So bili dobri, v gnadi božji, in v veliki popolnamosti.

Ali so vsi angeli v gnadi božji ostali?

Veliko angelov je bilo, kteri so gnado božjo po grehu napuha zgubili.

Kako je Bog te napuhnjene angele štrafal?

Te napuhnjene angele, ki se jim

hudiči pravi, je Bog vekomaj zaver-
gel in v pekel pahnil.

Iz česa je človek?

Človek je iz telesa in iz neumer-
joče duše, ktera je po božji podobi
vstvarjena?

Zakaj je Bog človeka vstvaril?

Bog je človeka vstvaril, de bi ga
spoznali, častili, ljubili, molili, mu slu-
žili, mu pokorni bili, in de bi bili ve-
čno zveličani.

*Ali so bili človeki zmirej Bogu po-
korni?*

Že perva dva človeka Adam in
Eva sta bila Bogu nepokorna.

*V kateri reči sta bila perva človeka
Bogu nepokorna?*

Jedla sta sad drevesa, ki jima ga
je bil Bog prepovedal, in sta s tem
grešila.

*Kakošen je bil stan prvih človekov
pred greham?*

Predin sta perva človeka grešila,
sta bila prav srečna. Bila sta terdna,
zdrava in z božjo posebno gnado ne-
umerjoča, lahko jima je bilo Boga prav

spoznati in ljubiti ter njegovo voljo spolnovati; živelà sta v raji ali v paradízi, kjer sta vse potrebne reči imela, de so jima je prav dobro godilo, in sta bila Bogu dopadljiva ali v gnadi božji.

Kakošen je bil stan prvih človekov po grehu?

Potem, ko sta prva človeka grešila, sta bila precej umerjoča in mnogim boleznim podveržena; njih um je oslabeled, de nista več božjih lastnost in božje volje prav spoznala; njih volja je bila bolj k hudinu, kakor k dobri mu nagnjena, de iz svoje moči nista mogla božje volje spolnovati; zgubila sta z greham gnado božjo, sta bila Bogu nedopadljiva, in sta zaslужila večno štrafana biti ali v peklu priti.

Ali je ta greh samo Adamu in Evi škodoval?

Ta greh ni samo Adamu in Evi škodoval, ampak tudi nam vsim, ki smo njih mlajši. Ta greh nam je pernesel časno in večno smert, in še

veliko drugiga hudiga na duši in na telesu.

Kako se temu grehu pravi?

Temu grehu se pravi *izvirni greh* ali *poerbani greh*, ker se iz prvih človekov v vse ljudje izvira, ali ker smo ga vsi od prvih človekov poerbali.

Ali je bil Bog človeka zavolj tega greha vekomej od sebe zaverget?

Bog jih ni bil vekomej od sebe zaverget, temuč je bil k odrešenju vsiga grešnega človeštva odrešenika poslati obljubil, ki se mu tudi Mesija pravi.

Kdo je ta odrešenik ali Mesija?

Ta odrešenik ali Mesija je Jezus Kristus.

Kdo je Jezus Kristus?

Jezus Kristus je: 1. Edinorojeni Sin Boga Očeta. 2. Bog in človek skupej. 3. Naš Gospod, zapovednik in učenik.

Zakaj se je Sin božji včlovečil?

Sin božji se je včlovečil, de nas je s svojo smertjo na križi od-

rešil, in de zamoremo večno zveličani biti.

Kje je bil Jezus rojen?

Jezus je bil v Betlehemu, v štalici, rojen.

Kdo je rojstvo Jezusa Kristusa oznanil?

Rojstvo Jezusa Kristusa so oznanili: 1. Angel pastirjem. 2. Zvezda modrim v jutrovi deželi. 3. Modri Herodu in pismejcam. 4. Simeon in Ana ljudem v tempelju.

Kaj se je po oznanilu rojstva Jezusa Kristusa zgodilo?

Po oznanilu rojstva Jezusa Kristusa se je to zgodilo: 1. Pastirji so hitro gledat prišli, kar jim je bilo od angela oznanjeno. 2. Kristus je bil osmi dan po zapovedi postave obrezan, in Jezus imenovan. 3. Modri iz jutrove dežele so ga molili, so mu zlatá, kadila in mire v dar prinesli. 4. On je grozovitnosti Horodovi v Egipt ubežal. 5. Od tod je bil po Herodovi smerti v Nacaret nazaj perpeljan, in v tem mestu izrejen.

Kaj imenitniga vemo od Jezusove mladosti?

Od Jezusove mladosti to vemo: 1. Ko je bil Jezus 12. let star, je prišel v Jeruzalem k prazniku s svojimi starši. 2. Je v Jeruzalemu ostal; čes tri dni so ga pa starši v tempelju najdl, kjer je med pismouki sedel, ter jih poslušal in izpraševal, tako de so se vsi nad njegovim umam in njegovimi odgovori čudili. 3. Se je spet v Nacaret vernil in je ondi ostal. 4. Je bil svojim staršem pokorin. 5. Je rasel v starosti, modrosti in prijetnosti per Bógu in per ljudéh.

Kaj sosebniga se je zgodilo, predin je Jezus učiti začel?

Predin je Jezus učiti začel, se je to zgodilo: 1. Janez kerstnik je pričal, de je Jezus jagnje božje, katero grehe sveta odjemplje. 2. Jezus se je dal od Janeza kerstiti v reki Jordanu. 3. Sveti Duh se je v podobi goloba nad njim perkazal. 4. Bog Oče se je oglasil s temi besedami: Ta je moj ljubeznivi Sin, ki imam dopadajenje

nad njim. 5. Jezus je bil od svetiga Duhá v pušavo peljan, in ko se je 40 dni in noči postil, je bil od hudiča skušan, in potem so mu angeli stregli.

Kaj posebniga se je zgodilo potem, ko je Jezus učiti začel?

Potem, ko je Jezus učiti začel, se je posebno to zgodilo: 1. Jezus je po svoji domači deželi hodil od kraja do kraja. 2. Si je več učencov (ali jogrov) zbral, in je iz med njih izvolil 12 aposteljnov. 3. Je pridigoval in oznanoval postava milosti, je razodeval resnice, ki smo jih dolžni verovati; in je učil čednosti, ki smo jih dolžni v djanji spolnovati. 4. je svaril nejevero in pregrehe, in razodeval zmote Judov, pismarjev in farizejev. 5. Je poterdoval svoj nauk z besédami svetiga pisma, s čudeži in z lastnimi izgledi. 6. Je prihodne reči prerokoval. 7. Je povsod dobrote skazoval.

Ali so vsi verovali v Jezusa?

Veliko jih je verovalo v Jezusa. Veliki duhovni, pismarji in farizeji so

ga pa sovražili zavolj njegoviga nauka, in so iskali ga umoriti.

Ali je zamogel Jezus terpeti?

Jezus je zamogel terpeti, ker je bil Bog in človek skupej, in je tudi res terpel na duši in na telesu. Na svoji duši je terpel veliko britkost in žalost, na svojim telesu pa veliko rev in težav, veliko tepenja in ran, ker je bil gajšlan in s ternjem kronan.

Kje je bil Jezus Kristus križan?

Jezus Kristus je bil na gori Kalvarii blizo mesta Jeruzalema križan, in je na križi umerl.

Kdo je teló Jezusovo pokopal?

Jožef Arimatejic in Nikodem sta Jezusovo teló v nov iz skale izsekan grob položila, kamor še nihcé ni bil pokopan.

Kam je šla duša Jezusova potem, ko se je od telesa ločila?

Ko se je duša Jezusova od telesa ločila, je šla pred pekel, kjer so duše pobožnih mertvih z veselim upanjem odrešenja mirno in brez terpljenja

čakale tako dolgo, de je Jezus prišel in jih je odrešil.

Kdaj je Jezus od mrtvih vstal?

Jezus je tretji dan, in sicer iz lastne moči, neumerjoč in častitljiv, kakor premagavic smerti in hudiča od mrtvih vstal.

Kdaj je Jezus v nebesa šel?

Jezus je štirideseti dan po svojim vstajenji, vpričo svojih učencov, na Oljski Gori, iz lastne moči v nebesa šel.

Kaj se pravi: Jezus sedi na desnici Boga Očeta vsigamogočniga?

To se pravi: Jezus je v vednim posestvu nar viši oblasti in nar večiga veličastva čes vse v nebesih in na zemlji.

Ali bo Jezus še kdej prišel?

Jezus sam je rekel, in dva angela sta pričala per njegovim vnebohodu, de bo še na sodnji dan z veliko močjo in častjo v oblakih nebá prišel, zato, de bo vse ljudi sodil, in de bo vsim po njih zasluženji povernil.

Kdo je sveti Duh?

Sveti Duh je tretja božja peršona; on je pravi Bog.

Kje nas sveti Duh posvečuje?

Sveti Duh nas posvečuje: 1. Per svetim kerstu. 2. V zakramentu svete pokore. 3. Kolikorkrat druge svete zakramente vredno prejmemo.

Kako nas sveti Duh posvečuje?

Posvečuje nas, ker v nas vlije posvečujočo gnado božjo, in nas stori božjo otroke, ali pa posvečujočo gnado v nas pomnoži (ali pogmera.) Zravin tega pa še tudi naš um razsvetljuje, nas uči in nagiba po volji božji ravnati in nam deli svoje darove.

Kteri so darovi svetiga Duhá?

Darovi svetiga Duhá so ti: 1. Dar modrosti. 2. Dar umnosti. 3. Dar svetovanja. 4. Dar moči. 5. Dar učenosti. 6. Dar pobožnosti (ali brumnosti). 7. Dar strahú božjiga.

Kaj je sveta katoljška keršanska cerkev?

Sвета katoljška keršanska cerkev je vidin zbor vsih pravovernih kristjanov.

pod vidnim poglavarjem, Rimskim Papežem, kateri ene nauke vérujejo, in ene zakramente prejemajo.

Kdo je nevidni poglavar cerkve?

Nevidni poglavar cerkve je Jezus Kristus.

Koga je bil Jezus vidniga poglavarja svoje cerkve postavil?

Jezus je bil aposteljna Petra vidniga poglavarja svoje cerkve postavil, kteriga nastopnik je Rimski papež.

Po katerih znamenjah se spozna prava cerkev?

Prava cerkev se spozna po štirih znamenjih, in te so: 1. de je edina; 2. sveta; 3. vesoljna ali katoljška; 4. apostoljška.

Kako je prava cerkev edina?

Prava cerkev je edina, ker ima 1. eniga poglavarja, 2. en nauk, 3. ene zakramente.

Kako je prava cerkev sveta?

Prava cerkev je sveta 1. ker je njen začetek Jezus Kristus svet; 2. ker je njen nauk svet; 3. ker ima svete zakramente; 4. ker svoje ude k

svetosti napeljuje; 5. ker so zmirej svetniki v nji.

Kako je prava cerkev vesoljna ali katoljška?

Prava cerkev je vesoljna ali katoljška, ker jo je Jezus Kristus za vse ljudi, za vse čase, in za vse kraje postavil.

Kako je prava cerkev apostoljška?

Prava cerkev je apostoljška 1. ker véruje in uči, kar so aposteljni verovali in učili, 2. ker so aposteljni po Jezusovi zapovedi njegov nauk po vsim svetu oznanovali; 3. ker so škofje nastopniki aposteljnov.

Kakošno gmajno ali zvezo imajo pravoverni kristjani?

Pravoverni kristjani imajo med seboj gmajno ali zvezo, kakor udje telesa.

Kako se ta zveza pravovernih kristjanov imenuje?

Ta zveza pravovernih kristjanov se imenuje gmajna ali občestvo svetnikov, zato ker so vsi nje udje k svetosti poklicani in per zakramentu svetiga kersta posvečeni.

V čem obstoji gmajna svetnikov?

Gmajna svetnikov obstoji v tem, de se vsi udje cerkve duhovnih dobrot vdeležvajo.

Katere so duhovne dobrrote, ki se jih vsi udje cerkve vdeležvajo?

Duhovne dobrrote, ki se jih vsi udje cerkve vdeležvajo, so te: 1. Sveti zakramenti; 2. daritev (ofer) svete maše; 3. molitev; 4. dobre dela; 5. zasluženje vernih kristjanov.

Kteri so udje cerkve, ki so med seboj zvezani in združeni?

Udje cerkve, ki so med seboj zvezani in združeni, so ti: 1. Verni na zemlji; 2. Svetniki v nebesih; 3. Duše mertvih, ki so v vicah.

Kakošno zvezo imajo verni na zemlji med seboj?

Verni na zemlji imajo zvezo med seboj, ker sleherniga molitev in zasluženje dobrih del tudi drugim pomaga.

Kakošno zvezo imajo verni na zemlji z dušami v vicah?

Verni na zemlji imajo zvezo z dušami v vicah, ker verni na zemlji

za duše v vicah Boga prosijo, in jim z molitvijo, z dobrimi deli, in posebno z daritvijo (ofram) svete maše pomagajo, duše v vicah pa za verne na zemlji Boga prosijo.

Kakošno zvezo imajo verni na zemlji s svetniki v nebesih?

Verni na zemlji imajo zvezo s svetniki v nebesih, ker verni na zemlji svetnike v nebesih časté in na pomoč kličejo; svetniki pa za verne na zemlji Boga prosijo.

Kaj nas učé besede apostoljske vere:

Odpušanje grehov?

Te besede nas učé, de je Jezus Kristus svoji cerkvi oblast dal grehe odpušati.

Kdo ima v pravi cerkvi oblast grehe odpušati?

Škofje in mašniki imajo v pravi cerkvi oblast grehe odpušati, ker so nastopniki aposteljnov.

Per katerih zakramentih se smertni grehi odpušajo?

Smertni grehi se odpušajo per svetim kerstu in per sveti pokori.

Kaj nas je učil Jezus od stanú človeka po smerti?

Jezus nas je učil od stanú človeka po smerti: 1. De je človeška duša neumerjoča. 2. De bo precej po smerti vsak človek posebej sojen. 3. De bodo duše tistih ljudi, ki v gnadi božji umerjo, pa vendar niso brez vsih majhnih grehov, v vice prišle. 4. De duše pravičnih, ki so popolnoma čisti, v nebesa pridejo. 5. De so duše grešnikov, kateri v smertnim grehu umerjó, v pèkel obsojene. 6. De bodo na sodnji dan trupla vsih mrtvih iz zemlje vstale in se zopet z dušami sklenile. 7. De bo potem splošna ali zadnja sodba, po kateri bodo pravični v večno življenje v nebesa, grešniki pa v večno terpljenje v pèkel prišli.

II. Od upanja.

Kaj se pravi keršansko upati?

Keršansko upati se pravi: terdno se zanesti, de nam bo Bog dal, kar

nam je zavolj neskončniga zasluženja Jezusa Kristusa obljubil.

Kaj upamo od Boga?

Upamo od Boga večno življenje, to je, večno zveličanje, in vse per-pomočke (ali mitelne), ki jih za zve-ličanje potrebujemo.

Zakaj upamo od Boga?

Zato upamo od Boga, ker je Bog vsigamogočin, v spolnovanji svojih ob-ljub zvest, ter neskončno dobrotljiv in usmiljen; ker torej zamore in hoče vse spolniti, kar je obljubil.

Kaj se pravi moliti?

Moliti se pravi: Do Boga nar veči zaupanje, hvaležnost in čast, ali samo v sercu občutiti, ali pa té serčne ob-čutke in znotrajne misli tudi z besedami in v zaderžanji na znanje dati. Zato se tudi pravi, de je molitev povzdi-govanje duha k Bogu.

Zakaj molimo?

Zato molimo, de Boga, svojiga nar vikšiga Gospoda, po dolžnosti ča-stimo, de se mu za prejete dobrote zahvalimo, in de ga potrebnih reči

prosimo. Tudi prosimo Boga, de bi nam grehe odpustil, in nam v vsih nadlogah pomagal.

Na koliko viž lahko molimo?

Na dve viži lahko molimo, ali samo znotrajno, ali pa znotrajno in zunajno.

Kdaj molimo samo znotrajno?

Samo znotrajno molimo, kadar nič ne govorimo, ampak le misli, želje in občutke svoje duše k Bogu povzdignemo.

Kdaj molimo znotrajno in zunajno?

Znotrajno in zunajno molimo, kadar svoje znotrajne misli, želje in občutke tudi z besedami izrečemo, in v zadržanji na znanje damo.

Ali smo dolžni moliti?

Dolžni smo moliti, ker z molitvijo Bogu živo zaupanje, perserčno hvaležnost, in nar veči čast skazujemo, in ker nam je Jezus moliti zapovedal.

Kakošna mora biti molitev, de je Bogu prijetna in nam pomagljiva?

Molitev mora biti: 1. *Pobožna* (ali

andohtljiva), to je: per molitvi moramo vselej v Boga in v to misliti, kar molimo. 2. Mora biti *serčna*, to je: moramo v sercu občutiti, kar z besedami izrekujemo. 3. Mora biti *resnična*, to je: si moramo tudi sami v resnici perzadevati, de bi od Boga zadobili, kar prosimo. 4. Mora biti *ponižna*, to je: moramo prepričani biti, de smo zavolj svojih grehov pred Bogam vsi nevredni, in de nam on le iz samiga usmiljenja dobrote skazuje. 5. Mora biti *skesana* (ali *zgrevana*), to je: moramo pravo žalost nad svojimi grehi občutiti, in terdno skleniti svoje življenje poboljšati. 6. Moramo v *Jezusovim imenu* moliti, to je: le v Jezusovo neskončno zasluženje zaupati, ne pa v svoje dobre dela. 7. Moramo moliti s *stanovitnim zaupanjem*, to je: ne jenjati, če tudi nismo precej uslišani. 8. Moramo moliti z *izročanjem v božjo voljo*, to je: Bogu perpustiti, de nas po svoji modri previdnosti ali usliši, ali pa ne. 9. Moramo moliti iz *dobri-*

ga konca (ali namena), to je: zato de bi Boga po dolžnosti častili, in vedno boljši in svetejši perhajali, ne pa, de bi nas ljudje hvalili.

Kaj nam da ali pomaga dobra molitev?

Dobra molitev stori: 1. De dosežemo, kar Boga prosimo, ako je v naše zveličanje. 2. De smo v nadlogah potolaženi in umirjeni, tako de jih ložej preterpimo. 3. De smo v skušnjavah pokrepčani, in de jih ložej premagamo. 4. De perhajamo zmiram boljši ali pobožniši, in Bogu prijetniši.

Ktero molitev nas je Jezus moliti učil?

Jezus nas je Očenaš moliti učil, ki se tak glasi: *Oče naš, kteri si v nebesih! Posvečeno bodi tvoje ime; pridi k nam tvoje kraljestvo: zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih tako na zemlji: daj nam dans naš vsakdanji kruh; in odpusti nam naše dolgé; kakor tudi mi odpušamo svojim dolžnikom, in nas ne vpelji*

v skušnjavo; temuč nas odreši od hudiga. Amen.

Koliko delov ima Očenaš?

Očenaš ima en ogovor in sedem prošinj.

Ktere besede se imenujejo ogovor?

Ogovor se imenujejo te besede: Očenaš, kateri si v nebesih.

V koga kličemo s temi besedami ogovora?

S temi besedami ogovora kličemo v Boga, ki je naš oče.

Zakaj pravimo Bogu oče?

Zato, ker je ljudi po svoji podobi vstvaril, in dobrotljivo za-nje skerbi.

Zakaj pravimo Bogu naš oče?

Zato, ker nam je per svetim kerstu po svojim Duhu dodelil, de smo njegovi otroci, njegovi erbi, in bratje med sabo.

Zakaj pravimo: kateri si v nebesih?

Zato, ker Bog, desiravno je povsod pričujoč, vender posebno v nebesih prebiva, kjer se svojim izvoljenim od obličja do obličja kaže in uživati daje.

Kaj prosimo v prvi prošnji: Posvečeno bodi tvoje ime?

Prosimo 1. De bi bil Bog od vsih ljudi na zemlji spoznan, in de bi bilo njegovo presveto ime povsod znano in češeno. 2. De bi se grešniki k Bogu spreobrnili in resnično spokorili. 3. De bi se božjemu imenu nikoli nečast ne delala, ne s krivoverstvam in nejevero, ne bogokletstvam in nekeršanskim življenjem.

Kaj prosimo v drugi prošnji: Pridi k nam tvoje kraljestvo?

Prosimo: 1. De bi Bog svojo cerkev in kraljestvo svoje gnade razširjal in uterdoval, kraljestvo hudiča in greha pa razdeval. 2. De bi nam Bog vero, upanje in ljubezin dodelil, in te čednosti v nas pomnožil. 3. De bi nam po tem življenji nebesa dodelil.

Kaj prosimo v tretji prošnji: Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji?

Prosimo: 1. De bi nam Bog gnado dal, njegovo sveto voljo v vsih okolišinah na zemlji tako na tanko in

voljno spolnovati, kakor jo angeli in svetniki v nebesih spolnujejo. 2. De bi Bog vse od nas odvernili, kar je spolnovanju njegove svete volje na poti.

Kaj prosimo v četerti prošnji: Daj nam dans naš vsakdanji kruh?

Prosimo: 1. De bi nam Bog vse dal, česar nam je k ohranjenju telesniga in dušniga življenja potreba. 2. De bi Bog lakoto in draginjo, pa tudi greh, kateri večkrat take strafige nanaša, dobrotljivo od nas odvernili.

Kaj prosimo v peti prošnji: Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpušamo svojim dolžnikom?

Prosimo, de bi nam Bog naše grehe odpustil, ravno tako, kakor mi iz serca vsim tistim radi odpustimo, ki so nas razžalili.

Kaj prosimo v šesti prošnji: In nas ne vpelji v skušnjava?

Prosimo, de bi nam Bog ne dal prevelikih skušnjav, in de bi nam ob času skušnjave svoje pomoči ne od-

tegnil, in ne perпусти, de bi pod skušnjavo omagali.

Kaj prosimo v sedmi prošnji: Temuč nas odreši od hudiga?

Prosimo: 1. De bi nas Bog posebno od greha rešil, in nas obvaroval večnih in časnih štrafeng greha. 2. De bi nas Bog tudi od časnih nadlog in težav rešil, če niso k našimu zveličanju. 3. De bi nam gnado dodelil, vse nadloge in težave, ki nam jih pošilja, poterpežljivo in stanovitno preterpeti.

Kaj pomeni beseda: Amen?

Beseda *Amen* pomeni, de vse to poterdim, kar smo popred govorili.

Kaj je angelovo češenje ali češena si Marija?

Angelovo češenje ali češena si *Marija* je molitev, s katero posebno presveto devico Marijo, mater božjo častimo in na pomoč kličemo, in se zravin včlovečenja Sina božjiga hvaležno spomnimo.

Kako se glasi: Češena si Marija?

Češena si *Marija*, se tako glasi:

Češena si Marija, gnade polna, Gospod je s taboj. Žegnana si med ženami, in žegnan je sad tvojiga telesa, Jezus. Sveta Marija, mati božja! prosi za nas grešnike, zdaj in ob naši smertni uri. Amen.

Kdaj nas cerkev posebno opominja, de bi se včlovečenja Sinu božjiga spomnili, in de bi mater božjo častili?

K temu nas posebno takrat opominja, kadar zjutrej, opoldne in zvečer k molitvi zvoni.

III. Od ljubezni.

Kaj se pravi keršansko ljubiti?

Keršansko ljubiti se pravi: Boga, ki je nar vikši dobrota, zavolj njega samiga, in bližnjiga zavolj Boga ljubiti, zavolj Boga vse radovoljno storiti, kar nam je zapovedal.

Zakaj moramo Boga še ljubiti?

Tudi zato moramo Boga ljubiti, ker je proti nam neskončno dobrotljiv.

Kako moramo Boga ljubiti?

Boga moramo ljubiti čez vse, iz vsiga svojiga serca, iz vse svoje duše, iz vse svoje pameti, in iz vse svoje moči.

Kaj se pravi Boga čez vse ljubiti?

Boga čez vse ljubiti se pravi: Boga raji imeti, kakor vse stvari, in ga bolj čislati ali obrajtati, kakor vse, kar nam zamore prijetno in dopadljivo biti.

Kdo je naš bližnji?

Naš bližnji je vsak človek, naj bo prijatelj ali sovražnik.

Kaj se pravi bližnjiga ljubiti?

Bližnjiga ljubiti se pravi, bližnjimu dobro hotéti ali želeti, mu vse to storiti, kar mu je dobro in k pridu, vse to pa opustiti, kar mu ni dobro in mu škodva.

Kaj se pravi bližnjiga zavolj Boga ljubiti?

Bližnjiga zavolj Boga ljubiti se pravi, bližnjiga zato ljubiti, ker je po božji podobi vstvarjen, z Jezusovo

kervjo odrešen, in ker je Bog zapovedal bližnjiga ljubiti.

S katerimi besedami je Kristus zapoved, bližnjiga ljubiti, razložil?

Kristus je zapoved, bližnjiga ljubiti, s temi besedami razložil: Vse, kar koli hočete, de bi vam ljudje storili, tudi vi njim storite. V tem je postava in preroki.

Ali je keršanska ljubezin potrebna?

Keršanska ljubezin je tako potrebna, de človek, kateri se svoje pameti zavé, brez ljubezini ne more večniga življenja doseči.

Kako pokažemo ljubezin do Boga in do bližnjiga?

Ljubezin do Boga in do bližnjiga pokažemo s spolnovanjem deset božjih zapoved.

Ktere so desetere božje zapovedi?

Po poglavitnim zapopadku so desetere božje zapovedi te:

1. Vervaj v eniga samiga Boga.
2. Ne imenuj po nemarnim božjiga imena.
3. Posvečuj praznike.

4. Spoštuj očeta in mater, de boš dolgo živel, in de ti bo dobro na zemlji.

5. Ne ubijaj.

6. Ne prešestvaj.

7. Ne kradi.

8. Ne pričaj po krivim zoper svojiga bližnjiga.

9. Ne želi svojiga bližnjiga žene.

10. Ne želi svojiga bližnjiga blaga.

Komú je bil dal Bog deset zapoved?

Bog je dal deset zapoved Mojzesu na gori Sinaji za Izraelsko ljudvo, ko je po izhodu iz Egipta v pušavi bilo.

Kako je bil dal Bog deset zapoved?

Bog je bil dal deset zapoved na dveh kamnenih tablah zapisane z gromam in treskam, in to sicer 1. Ker je hotel, de bi bili terdi in svojoglavni Izraelci njegovo mogočnost in velikost spoznali, in de bi bili bolj perpravni njegovo voljo spolnovati. 2. De bi bili veči čast in pokoršino do njegovih zapoved imeli. 3. De bi se bili prelomljevavci njegovih zapoved bolj nje-

gove mogočnosti in zažuganih štra-
feng bali.

*Ali smo tudi mi dolžni deset božjih
zapoved spolnovati?*

Tudi mi smo dolžni deset božjih
zapoved spolnovati. 1. Ker so izlaga
natorne postave, katero je Bog v naše
serca zapisal. 2. Ker jih je Jezus
Kristus sam poterdil, bolj na tanko
razložil, in nam spolnovati zapovedal.

*Kakošne dolžnosti imajo v sebi de-
setere božje zapovedi?*

Perve tri božje zapovedi imajo v
sebi dolžnosti do Boga, drugih sedem
ima pa v sebi dolžnosti do bližnjiga,
in do samiga sebe.

*Kje najdemo ob kratkim zapopadek
vseh deset božjih zapoved?*

Zapopadek vseh deset dožjih za-
poved najdemo ob kratkim skupej v
dveh zapovedih od ljubezni, ki so te:
1. Ljubi Gospoda svojiga Boga iz vsi-
ga svojiga serca, iz vse svoje duše,
iz vse svoje pameti, in iz vse svoje
moči. 2. Ljubi svojiga bližnjiga kakor
samiga sebe.

Kaj nam je v prvi božji zapovedi zapovedano?

V prvi božji zapovedi nam je zapovedano: v eniga Boga verovati, va-nj upati, ga čez vse ljubiti, mu narveči pokoršino in hvaležnost skazovati, in ga moliti.

Kaj nam je v prvi božji zapovedi prepovedano?

V prvi božji zapovedi so nam ti grehi prepovedani: 1. *Nejevera*, kadar kdo ne veruje v praviga Boga, in ne verjame tega, kar nam je Bog razodel. 2. *Malikovanje*, kadar kdo živim ali neživim stvarem, ali izrezanim podobam božje češenje skazuje. 3. *Krivoverstvo*, kadar kdo kako od Boga razodeto resnico ali dolžnost svojglavno zaverže. 4. *Vedeževanje*, kadar kdo misli in terdi, de zamore iz kakih izmišljenih znamenj kaj prihodnjiga povedati, kar se ne godi po nam znanih postavah nature. 5. *Prazna vera*, kadar kdo kakim rečem posebno moč perpisuje, ktere nimajo, ne po natori, ne po posebni božji na-

redbi. 6. *Vraže* ali *copernija*, kadar kdo misli, de zamore s pomočjo hudobnih duhov kej posebniga storiti.

7. *Obupnost*, kadar kdo misli, de mu Bog ne more ali pa noče več pomagati.

8. *Nezaupnost*, kadar kdo ne upa zadosti terdno, de mu bo Bog potrebne reči dal.

9. *Prederzno zaupanje v božjo milost*, kadar kdo misli, de mu bo že Bog grehe odpustil, naj se spreoberne ali ne.

Zakaj katoljški kristjani angele na pomoč kličejo?

Zato, ker so angeli ljudem sa varha odločeni, ker ljudi ljubijo, za njih zveličanje skerbé, za-nje prosijo, in molitev ljudi Bogu darujejo.

Zakaj katoljški kristjani svetnike na pomoč kličejo?

Zato, ker so svetniki prijatli božji, ker ljudi ljubijo, in za ljudi Boga prosijo.

Zakaj katoljški kristjani podobe časté?

Zato, ker nam podobe kaj častitljiviga, postavim, božjo peršono, mater božjo, ali kakiga angela ali

svetnika pred oči stavijo. Češenje ni namenjeno podobi, ampak temu, kogar podoba pomeni.

Zakaj katoljški kristjani trupla svetnikov časte?

Katoljški kristjani časte trupla svetnikov: 1. Ker so svetniki v njih sveto živeli in Bogu služili, ali pa še clo martro terpeli. 2. Ker je Bog po truplih svetnikov večkrat čudeže delal, in ljudem mnoge dobrote skazoval. 3. Ker bo Bog te trupla po sodnim dnevu v nebesa vzel.

Kaj nam je v drugi božji zapovedi zapovedano?

V drugi božji zapovedi nam je zapovedano, božje imé posvečevati in častitljivo izrekovati.

Kako posvečujemo božje imé?

Božje imé posvečujemo: 1. Če Boga na ravnost pred vsim svetam spoznamo. 2. Če Boga v dušnih in telesnih potrebah na pomoč kličemo. 3. Če per pravični persegi Boga na pričo pokličemo, de se nam v kaki reči verjame. 4. Če Bogu storjene

obljube zvesto spolnimo. 5. Če besedo božjo pridno in s pobožnostjo poslušamo. 6. Če vse, kar počnemo, k čiščenju in k časti božjiga imena storimo, ali Bogu darujemo.

Kaj nam je v drugi božji zapovedi prepovedano?

V drugi božji zapovedi nam je prepovedano, božjemu imenu nečast delati.

Kako se božjemu imenu nečast dela?

Božjemu imenu se nečast dela: 1. Z vsakim greham. 2. Posebno z bogokletstvom, kadar se od Boga, od prave vere, in od svetnikov zaničljivo govori. 3. Kadar kdo brez potrebe, ali pa celo po krivim perseže. 4. Kadar kdo Bogu storjeno obljubo prelomi. 5. Kadar kdo božjo ime brez potrebe in brez časti izrekuje. 6. Kadar kdo božjo besedo kazí ali napak obrača.

Kaj nam je v tretji božji zapovedi zapovedano?

V tretji božji zapovedi nam je

zapovedano, v nedeljo, ktera je že od apostoljskih časov k spominu Kristusoviga vstajenja v naš praznik odločena, od dela prenehati in počivati, ter pobožne dela opravljati.

Kaj nam je v tretji božji zapovedi prepovedano?

V tretji božji zapovedi nam je prepovedano: 1. Vsako hlapčevsko delo brez potrebe in brez praviga pervoljenja. 2. Vse druge opravila, ktere temu dnevu ali nečast delajo, ali pa njegovo posvečevanje odvrčajo.

Kaj je v četerti božji zapovedi zapovedano?

V četerti božji zapovedi je posebno zapovedano, de naj otroci svoje starše spoštujejo, ljubijo, in jim strežejo, de naj jim bodo v vsim, kar ni zoper božje zapovedi, pokorni, naj jim v dušnih in telesnih potrebah pomagajo, in naj za-nje molijo.

Kaj je v četerti božji zapovedi prepovedano?

V četerti božji zapovedi je otrokam prepovedano staršem se zoper-

staviti, jih sovražiti, zaničevati, zasramovati, zmerjati ali preklinjati, jih v potrebah zapustiti, ali pa jim škodovati. *Ali zadeva četrta božja zapoved samo otroke in starše?*

Četrta božja zapoved ne zadeva samo otrok in staršev, ampak tudi vse podložne, in vse njih duhovske in deželске gosposke, tudi vse učenike, in vse tiste, ki so zavolj starosti ali imenitnosti časti vredni.

Kaj je v peti božji zapovedi zapovedano?

V peti božji zapovedi je zapovedano: 1. Mir in edinost imeti z vsimi ljudmi, tudi s tistimi, ki so nas razžalili. 2. Slehernimu dobre zglede dajati. 3. Bližnjimu dušne in telesne dobrote skazovati.

Kaj je v peti božji zapovedi prepovedano?

V peti božji zapovedi je prepovedano, umoriti ali pa poškodovati koga družiga ali pa samiga sebe; tudi je prepovedano pohujšanje, jeza, sovraštvo, in vse razžaljenje bližnjiga.

Kaj je v šesti božji zapovedi zapovedano?

V šesti božji zapovedi je zapovedano, se na duši in na telesu čisto zadržati, in sicer tudi v mislih, v besedah, in v obnašanji; tudi je zapovedano vsih grešnih perložnost se varovati.

Kaj je v šesti božji zapovedi prepovedano?

V šesti božji zapovedi so prepovedane vse nečiste dela, nečisto obnašanje, in nečiste besede; radovoljno dopadenje in pervoljenje per nečistih mislih in željah, in vse, kar v nečistost napeljuje.

Kaj v nečistost napeljuje?

V nečistost napeljuje: nečimerna in nesramožljiva noša, lenoba, nezmernost v jedi in pijači, preprijazno pečanje s peršonami drugiga spola, radoglednost oči, in branje nečistih bukev.

Kaj je v sedmi božji zapovedi zapovedano?

V sedmi božji zapovedi je zapo-

vedano, vsakimu to pustiti, dati in opraviti, kar je njegoviga, ukradeno blago poverniti, in storjeno škodo popraviti.

Kaj je v sedmi božji zapovedi prepovedano?

V sedmi božji zapovedi so prepovedani ti grehi: Tatvina, goljufija permeri in vagi, perderžanje ptujiga blaga in zasluženiga plačila, odertija perposojevanji, in vse poškodovanje bližnjiga na njegovim premoženji in per njegovih pravicah.

Kaj je v osmi božji zapovedi zapovedano?

V osmi božji zapovedi je zapovedano resničnost, odkritoserčnost v govorjenji in djanji, poganjanje za dobro ime bližnjiga, in preklic opravljanja ali obrekovanja.

Kaj je v osmi božji zapovedi prepovedano?

V osmi božji zapovedi je prepovedano, krivo pričevanje, kriva tožba, vse laži, tudi laži iz šale ali norčije in v sili, obrekovanje, opravljanje,

krivo natolcovanje, prederzna sodba, in podpihovanje.

Kaj je v dveh poslednjih zapovedih zapovedano?

V dveh poslednjih zapovedih je zapovedano, krotenje hudiga poželenja, čistost serca, in posebno, de ne smemo nobenih željá do tega imeti, kar ni našiga.

Kaj je v dveh poslednjih zapovedih prepovedano?

V dveh poslednjih zapovedih je prepovedano vse poželenje tega, kar je drugih ljudi.

Zakaj je Bog tudi naše želje in naše poželenje postavi podvergel?

Bog je tudi naše želje in naše poželenje postavi podvergel, ker nam je hotel pokazati: 1. De je on Gospod naših serc. 2. De mu ni nič skritiga od tega, kar se v naših sercih godí. 3. De je njegova postava veliko boljši, kakor so vse človeške postave, ktere nam le zunanje dela zapovedovati zamorejo, pa ne obsežejo tudi naših znotranjih misel. 4.

De če hočemo greh zatreti, je treba ga precej per izviru, kar je hudo poželenje, zadušiti.

Kaj se učimo iz dveh poslednjih, zapoved?

Iz dveh poslednjih zapoved se učimo, de kristjan zapovedanih dolžnost ne sme le zunanje spolnovati, temuč de mora tudi znotraj voljo imeti, to je, iz vsiga serca perpravljen biti, vse storiti, kar je zapovedano, in vse opustiti, kar je prepovedano.

* * *

Ali smo dolžni cerkvene zapovedi spolnovati?

Dolžni smo cerkvene zapovedi spolnovati 1. zato, ker nam četerta božja zapoved dolžnost naloži, duhovsko in deželsko gosposko ubogati; 2. sato, ker je Kristus v evangelii naravnost zapovedal cerkev poslušati.

Ktere so cerkvene zapovedi, ki nam jih je posebno treba vediti in spolnovati?

Cerkvene zapovedi, ki nam jih je posebno treba vediti in spolnovati, so te:

1. Posvečuj zapovedane praznike.

2. Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih s spodobno pobožnostjo per sveti maši.

3. Posti se zapovedane postne dni, namreč štiridesdanski post, kvaterne poste, in druge zapovedane postne dni: zderži se tudi ob petkih in sabotah mesnih jedi.

4. Spovej se svojih grehov postavljenimu spovedniku vsaj enkrat v letu, in o velikonočnim času prejmi sveto rešnje telo.

5. Ne obhajaj ženitve ob prepovedanih časih.

Kaj nam cerkev v prvi zapovedi zapoveduje?

Cerkev nam v prvi zapovedi zapoveduje, praznike ravno tako praznovati, kakor nedelje, torej tudi o praznikih počivati, ne delati, temuč Bogu prijetne dela opravljati.

Zakaj je cerkev praznike postavila in praznovati zapovedala?

Nekaj praznikov je cerkev postavila k spominu velikih resnic naše

svete vere, in k spominu posebno imenitnih pergodeb Jezusoviga življenja, in ti se *Gospodovi prazniki* imenujejo; nekaj pa k časti presvete device Marije in drugih svetnikov, in sicer zato, de bi se spomnili gnad, ki jih je Bog človeškemu rodu sploh; ali pa svetnikom posebej dodelil, in de bi Boga za-nje zahvalili, de bi zglede in čednosti svetnikov posnemali, in de bi svetnike na pomoč klicali.

Kaj cerkev v prvi zapovedi prepoveduje?

Cerkev prepoveduje o praznikih vse tisto, kar je v nedeljo prepovedano; namreč: 1. Vse hlapčevske dela brez potrebe in praviga pervoljenja. 2. Take opravila in rasveseljevanja, ktere temu dnevu ali nečast delajo, ali pa njegovo posvečevanje opoverajo ali saderžujejo.

Kaj je v drugi cerkveni zapovedi zapovedano?

V drugi cerkveni zapovedi je zapovedano, ob nedeljah in zapovedanih

praznikih per celi sveti maši s pobožnostjo biti.

Kaj je treba storiti, de bi nedelje in praznike po namenu cerkve posvečevali?

De bi nedelje in praznike po namenu cerkve posvečevali, ni zadosti le per sveti maši biti, temuč je treba tudi pridigo pazno poslušati, zakramente svete pokore in svetiga rešnjiga telesa prejemati, duhovne bukve brati, per popoldanski božji službi biti, in druge dobre dela opravljati.

Kaj je v drugi cerkveni zapovedi prepovedano?

V drugi cerkveni zapovedi je sobno prepovedana lenoba v božji službi ob nedeljah in praznikih, kakoršna je: 1. Če kdo ni per celi sveti maši, ali pa ni per nji s pobožnostjo, ali pa če je le malokdej per pridigi. Če kdo čas zapovedane božje službe z jedjo, pijačo, igro in drugim razveseljevanjem potrat, ktero od božje službe odvrāča

Kaj je sveta maša?

Sveta maša je nekervava daritev noviga testamenta, vedni spomin kervave daritve, ktero je Jezus Kristus na križi opravil.

Zakaj se sveti maši daritev pravi?

Zato, ker se per nji Bogu vsigamogočnemu telo in kri Jezusa Kristusa na altarji v dar opravlja.

Zakaj se sveti maši nekervava daritev pravi?

Zato, ker se per nji ne preлива Jezusova kri kakor se je na križi zgodilo.

Kakošen razloček je med daritvijo Jezusa Kristusa na križi, in med daritvijo svete maše?

Sveta maša je ravno tista daritev, ktero je Jezus Kristus na križi opravil, samo v viži darovanja je razloček; na križi je Jezus Kristus svojo kri preлил, per sveti maši je pa več ne preлива.

Kdaj je Jezus Kristus daritev svete maše postavil?

Jezus Kristus je daritev svete maše per zadnji večerji postavil. 1. Je

vzel kruh in kelih z vinam. 2. Je oboje posvetil, in je rekel nad kruham: *To je moje teló*, in nad kelham: *To je kelih moje kervi*. 3. Je dal oboje pričujočim aposteljnám zavžiti. 4. Je zapovedal: *To delajte k mojimu spominu. Zakaj je Jezus Kristus daritev svete maše postavil?*

Jezus Kristus je daritev svete maše postavil: 1. De je v svoji cerkvi pravo in rešnično daritev do konca sveta zapustil. 2. De je vidni spomin kervave daritve na križi v svoji cerkvi ohranil. 3. De nam je sosebno znamenje svoje neskončne ljubezni dal.

Kdo opravlja daritev svete maše?

Per sveti maši se nevidno Jezus Kristus sam daruje za nas svojimu nebeškemu Očetu, vidno pa mašnik to daritev opravlja.

Kako opravlja mašnik daritev svete maše?

Mašnik opravlja daritev svete maše, ker ravno to stori, kar je Jezus Kristus per zadnji večerji storil: 1. Vzame kruh in kelih z vinam. 2. Oboje

posveti, in izreče besede **Kristusove**, s katerimi se kruh in vino v teló in kri Jezusa Kristusa spremeni. **3.** On sam zavžije teló in kri Jezusa Kristusa, in da oboje v podobi kruha tudi drugim vernim, kateri k obhajilu gredó, zavžiti. *Zakaj opravlja mašnik daritev svete maše?*

Mašnik opravlja daritev svete maše: **1.** De spozna nar viši gospostvo božje in nar večí oblast, katero Bog čez vse stvari ima. **2.** De se Bogu za vse prejete dobrote zahvali. **3.** De zadobi od Boga odpušanje grehov. **4.** De sprosi od Boga vsih tistih gnad, katerih potrebujemo.

Komú se daritev svete maše daruje?

Daritev svete maše se daruje in se sme darovati le samimu Bogu. Opravlja se sicer tudi k časti in spominu svetnikov, pa takrat mašnik ne daruje svetnikom, ampak le Bogu samimu.

Zakaj se opravlja daritev svete maše svetnikom na čast?

Daritev svete maše se opravlja svetnikom na čast: **1.** De Boga za tiste

gnade sahalimo, ki jih je svetnikom skazal. **2.** De svetnike na pomoč kličemo, in jih prosimo, de bi svojo prošnjo s našo molitvijo sklenili. **3.** De se zravim tega njih lepih čednost spominimo, in se spodbadamo jih posnemati. *Za koga se daritev svete maše daruje?*

Daritev svete maše se daruje za žive in mertve.

Kako moramo per sveti maši biti?

Per celi sveti maši moramo biti, nobeniga njenih imenitniših delov ne smemo po nemarnim zamuditi: pa ni zadosti, de bi bili le pričijoči, kadar se sveta maša bere, ampak moramo tudi **1.** pazno, **2.** pobožno, **3.** častljivo per nji biti.

Kaj se pravi per sveti maši pazno in pobožno biti?

Pazno per sveti maši biti se pravi, nobeniga radovoljniga raztresenja ne imeti, v dele svete maše paziti, in svoje misli per Bogu imeti. Pobožno per sveti maši biti se pravi. Bogu v ponižnosti moliti, ga za prejete dobrote zahvaliti, ga novih gnad prositi,

svoje grehe obžalovati, in terdin sklep poboljšanja storiti.

Kaj se pravi per sveti maši častljivo biti?

Častljivo per sveti maši biti se pravi, se lepó per nji zaderžati, se ne radovedno ozirati, in nič nespodobniga ne početi.

Kteri so nar imenitniši deli svete maše?

Nar imenitniši deli svete maše so: evangeli, darovanje, povzdigovanje, in obhajilo.

Kaj moramo per vsakim teh štirih delov posebno storiti?

Per evangeli se moramo spomniti, de je dolžnost evangelske nauke znati, jih pred vsim svetam terditi, se za-nje poganjati, in po njih živeti. —

Per darovanji moramo svojo misel z mašnikovo mislijo skleniti, in se Bogu darovati. — Per povzdigovanji moramo Jezusa Kristusa pod podoba-mi kruha in vina moliti, in kadar se na persi terkamo, spoznati, de so naši grehi Jezusove smerti krivi. Torej

moramo svoje grehe obžalovati, ter vero, upanje in ljubezin obuditi. — Per mašnikovim obhajilu, če sami k obhajilu ne gremo, moramo to vsaj v duhu storiti, to je, moramo želje imeti sveto rešnje teló vredno prejeti.

Kaj gre še zravin svete maše k dopoldanski božji službi?

Tudi pridiga, ali poslušanje božje besede gre še k očitni dopoldanski božji službi.

Zakaj smo dolžni pridige poslušati?

Pridige smo dolžni poslušati: 1. Ker se v pridigah božja beseda oznanuje in raslaga. 2. Ker je le malo ljudi, katerim so resnice keršanske vere prav in do čistiga znane. 3. Ker človek zopet lahko pozabi, kar je že vedil, in spolnovanje svojih dolžnost lahko opusti, če ni na svoje dolžnosti večkrat opomnjen. 4. Ker je bila pridiga že perve čase keršanstva s sveto mašo sklenjena, in se je k prvemu poglavitnemu delu svete maše štela.

Kaj mora tisti storiti, kateri hoče, de bi mu bile pridige k pridu?

Kdor hoče, de bi mu bile pridige k pridu, mora: 1. Brez raztresenja in prav zamerljivo poslušati. 2. Kar pridigar govori, mora na-se obračati, in ne na druge ljudi. 3. Mora resnično voljo imeti, in si perzadevati, nauke pridigarja na tanko spolniti.

Kaj je v tretji cerkveni zapovedi zapovedano?

V tretji cerkveni zapovedi je zapovedano, ob petkih in sabotah se mesnih jedí zderžati, druge zapovedane postne dni si pa zravin tega še tudi kaj pertergati, kar se zgodi, če se taki dan le enkrat do sitiga najemo.

Kaj je v četerti cerkveni zapovedi zapovedano?

V četerti cerkveni zapovedi je zapovedano: spoved vsako leto, in tudi sveto obhajilo o velikonočnim času vredno opraviti.

Kaj je v peti cerkveni zapovedi zapovedano?

V peti cerkveni zapovedi je zapo-

vedano, da ne smemo od prve adventne nedelje do prasnika svetih treh kraljev, in od pepelnične srede do prve nedelje po veliki noči, ženitve obhajati.

IV. Od svetih zakramentov.

Kaj je zakrament?

Zakrament je vidno znamenje nevidne gnade božje, od Jezusa Kristusa k našimu posvečenju postavljeno.

Kako nas sveti zakramenti posvečujejo?

Sveti Zakramenti nas posvečujejo, ker nam eni navadno posvečujočo gnado božjo in opravičenje dodele, eni pa to gnado v nas pomnožijo.

Per katerih zakramentih se nam posvečujoča gnada božja in opravičenje navadno dodeli?

To se zgodi per svetim kerstu in per sveti pokori, in zato se ta dva sveta zakramenta *zakramenta mrtvih* imenujeta, ker grešnika, ki je po duši

mertev, k večnimu življenju obudita, in mu posvečujočo gnado božjo, ki je dušno življenje, is noviga dodelita.

Kteri zakramenti posvečujočo gnado božjo v nas pomnožijo?

Sveta birma, sveto rešnje telo, sveto poslednje olje, sveto mašnikovo posvečevanje, in sveti zakon v nas posvečujočo gnado božjo pomnožijo, in zato se ti sveti zakramenti *zakramenti živih* imenujejo, ker morajo tisti, ki jih prejmejo, posvečujočo gnado božjo ali duhovno življenje že imeti.

Od koga imajo sveti zakramenti svojo moč?

Sveti zakramenti imajo svojo moč od svojiga začetnika Jezusa Kristusa. *Koliko je svetih zakramentov in kteri so?*

Svetih zakramentov je sedem in so ti: 1. Sveti kerst. 2. Sveta birma 3. Sveto rešnje telo. 4. Sveta pokora. 5. Sveto poslednje olje. 6. Sveto mašnikovo posvečevanje. 7. Sveti zakon.

* * *

Kaj je sveti kerst?

Sveti kerst je pravi in nar potrebniši zakrament, v katerim je človek z vodo in z božjo besedo od izvirniga greha in od vsih drugih grehov, če jih je kaj pred kerstam storil, očišen, in v Kristusu kakor nova stvar prerojen in posvečen.

Zakaj se sveti kerst nar prvi zakrament imenuje?

Sveti kerst se zato nar prvi zakrament imenuje, ker mora človek pred keršen biti, predin zamore kak drug svet zakrament prejeti.

Zakaj se sveti kerst nar potrebniši zakrament imenuje?

Sveti kerst se zato nar potrebniši zakrament imenuje, ker ne more nihče brez kersta zveličan biti.

Kaj nam dodeli sveti kerst?

Sveti kerst nam dodeli: 1. Odpušenje izvirniga greha, ter vsih drugih pred kerstam storjenih grehov in vsih časnih in večnih štrafing. 2. Naša

duša zadobi per svetim kerstu posvečujočo gnado božjo, po kateri smo opravičeni, in postanemo otroci božji ter erbi večniga sveličanja. 3. Tisti, kateri sveti kerst prejmejo, gredo v keršansko cerkev, in postanejo njeni udje. 4. Sveti kerst vtisne duši neizbrisljivo znamnje, in zato se ta zakrament ne sme več ko enkrat veljavno in brez smertniga greha prejeti.

Kdo sme kerstiti?

V sili sme vsak kerstiti, sicer imajo pa le škofje in fajmoštri pravico kerstiti; z njih perpušenjem pa smejo tudi drugi mašniki in diakoni kerstiti.

Kaj mora tisti storiti, kdor keršuje?

Kdor keršuje, mora: 1. Misel imeti tako kerstiti, kakor je Jezus Kristus zapovedal. 2. Mora človeka, kteriga keršuje; s pravo vodo obliti. 3. Mora med oblivanjem te besede izreči: *Jest te kerstim v imenu Očeta, in Sina, in svetiga Duhá.*

Kaj mora odrašen človek storiti, kateri hoče keršen biti?

Odrašeni človek, kateri hoče ker-

šen biti, mora: **1.** Nar potrebniši nauke svete vere vediti in verovati. **2.** Mora želeti ud cerkve Jezusove biti. **3.** Mora svoje grehe obžalovati. **4.** Mora skleniti in obljubiti, do konca svojiga življenja po keršansko živeti.

Kdo namesti otrok to obljubi?

Botri in botre to namesti otrok obljubijo.

Ali je človek dolžan obljubo svojih kerstnih botrov spolniti?

Dolžan je; in spodobi se tudi kerstno obljubo večkrat ponoviti, in sicer: **1.** Kakor hitro k pameti pridi. **2.** Svoj rojstni dan. **3.** Pred sveto birmo. **4.** Pred spovedjo in svetim obhajilam.

Kako se kerstna obljuba ponovi?

Kerstna obljuba se tako ponovi: Verujem v Boga Očeta, Šina in svetiga Duha. Verujem v Jezusa Kristusa, edinorojeniga Šina božjiga, kateri je Bog in človek skupej, in kateri je človeški rod s svojim terpljenjem in svojo smertjo odrešil. Verujem vse, kar je Bog razodel, kar je Jezus Kristus učil, kar so aposteljni osna-

novali, in kar nam sveta katolijska cerkev, v kateri hočem živeti in umreti, verovati, zapoveduje. Odpovem se iz vsiga serca hudiču, njegovimu napuhu, in vsim njegovim delam. Odpovem se tudi vsim greham in vsim zapeljivim naukam sveta. Trdno sklenem po keršansko živeti. Bog me poterdi v mojim sklepu s svojo mogočno gnado. Amen.

Kakošno dolžnost imajo botri in botre?

Botri in botre imajo dolžnost, tiste ki so jih per svetim kerstu deržali, v keršanski veri dobro učiti, posebno kadar nimajo več staršev, ali pa kadar so njih starši zanikerni.

Kdaj so bili aposteljni in učenci Jezusovi v veri poterjeni?

Aposteljni in učenci Jezusovi so bili Binkuštni praznik od svetiga Duha v veri poterjeni.

Per katerim zakramentu so tudi drugi kristjani že ob času aposteljnov posebno poterjenje v veri od svetiga Duhá prejekali?

Kristjani so že ob času aposteljnov per zakramentu svete birmes posebno poterjenje v veri od svetiga Duhes prejekali. V apostoljskim djanji (8, 14—17) se bere: „Ko so slišali aposteljni, kateri so bili v Jerusalemu, de je Samarija sprejela besedo božjo, so jim Petra in Janesa poslali. In sta prišla, in sta za-nje molila, de bi prejeli svetiga Duhá. Zakaj v njih nobeniga še ni bil prišel, ampak samo keršeni so bili v imenu Gospoda Jezusa. Tedaj sta roke na nje pokladala, in so prejeli svetiga Duhá.

Kdo je perve kristjane birmoval?

Aposteljni so perve kristjane birmovali.

Kdo ima dan današnji oblast birmovati?

Dan današnji imajo škofje to oblast, ker so pravi nastopniki aposteljnov.

Kako birmuje škof?

Škof z razprostertimi rokami nad birmanci moli, in prosi, de bi sveti Dub k njim peršel. Potem pomaže vsaciga birmanca posebej s sveto krizmo na čelu, položi roke na-nj, moli nad njim, in ga nekoliko na lice vdari v znamenje, de mora po Jezusovi veri, ko bi še toliko zavoljo nje terpeti mogel, stanovitno živeti, in jo serčno do smerti pričati.

Kaj nam dodeli sveta birma?

Sveta birma nam to dodeli: 1. Pomnoži v nas posvečujočo gnado božjo, ki smo jo per svetim kerstu zadobili. 2. Nas še posebno v veri pokrepča ali poterdi, de zamoremo po nji stanovitno živeti, in jo serčno do smerti pričati. 3. Vtisne duši neisbrisljivo znamenje, in zato se veljavno in brez greha ne sme več ko enkrat prejeti.

Kaj je sveta birma?

Sveta birma je zakrament, v kterim je keršeni človek s poklado rok, s sveto krizmo, in z božjo besedo od

svetiga Duha v gnadi poterjen, de svojo vero stanovitno spozna ali terdi, in po nji živi.

Ali se tudi k sveti birmi botri jemljejo?

Tudi k sveti birmi se botri jemljejo, kateri imajo potem dolžnost, birmance opominjati in napeljevati, de svojo vero stanovitno pričajo in po nji živé.

Kakošen mora človek biti, kateri hoče sveto birmo vredno prejeti?

Kdor hoče sveto birmo vredno prejeti, mora v stanu gnade božje, in če je odrašen, v veri in posebno v naukih od svete birme dobro podučén biti, tudi se mora z molitvijo in z drugimi dobrimi deli k temu zakramentu pripravljati.

Kaj potrebuje človek po zadobljenim odpušnji grehov, de bi spet v greh ne padel, in de bi v dobrim rastlel?

Človek potrebuje moči, ktera ga zamore v dobrim pokrepčati.

Kaj je bil zavoljo tega Jezus svojim učencam in vernim obljubil?

Obljubil jim je bil, da jim bo svoje telo in svojo kri vžiti dal.

Kdaj je Jezus to obljubo spolnil?

To obljubo je Jezus per zadnji večerji spolnil. Takrat je vzel kruh v svoje presvete roke, ga je posvetil, je zahvalil nebeškiga Očeta, je posvečeni kruh razlomil, in ga je svojim aposteljam podal, rekoč: „Vzemite in jejte! to namreč je moje telo, katero bo za vas v smert dano.“ Potem je vzel kelih z vinom, ga je posvetil, in ga je tudi svojim aposteljam podal, rekoč: „Vzemite in pité iz njega vsi: to namreč je moja kri, kri nove zaveze, ktera bo za vas in za njih veliko prelita v odpušanje grehov.“

V kaj je Jezus takrat kruh in vino spremenil?

Jezus je takrat kruh in vino v svoje živo telo in v svojo živo kri spremenil. Samo podobe kruha in vina se niso spremenile.

Kaj so podobe kruha in vina?

Podobe kruha in vina so: vse to, kar je zunajnega, ali kar s telesnimi počutki vidimo in občutimo.

Komu je Jezus oblast dal, ravno to storiti, kar je on per zadnji večerji storil?

Jezus je svojim aposteljniam in vsim njih nastopnikam to oblast dal, ker jim je rekel: „To storite k mojimu spominu“.

Kako so aposteljni in učenci to Jezusovo povelje spolnovali?

Aposteljni in učenci so se po prihodu svetiga Duha večkrat z vernimi k božji službi zbrali, so kruh in vina po Jezusovi vsigamogočnosti v njegovo teló in njegovo kri spremenili, so to nebeško jed sami zavžili, in so jo tudi vernim zavžiti dali, in so storili to v hvaležin spomin Jezusa Kristusa.

Kdo ima dan današni oblast kruh in vino v Jezusovo teló in v Jezusovo kri spremenjati?

Dan današnji imajo to božjo oblast

škofje in mašniki, kateri so nastopniki aposteljnov in učencov. Oni sami zavživajo to nebeško jed, in jo tudi vernim delé.

Per katerim svetim opravilu se to spremenjenje zgodi?

To spremenjenje se zgodi per sveti maši, kadar namreč mašnik per povzdigovanji nad kruham in vinam tiste svete besede izreče, ktere je bil Jezus per zadnji večerji nad njima izrekel.

Kako imenujemo Jezusovo teló in Jezusovo kri v podobah kruha in vina?

Jezusovo teló in Jezusovo kri v podobah kruha in vina imenujemo *sakrament svetiga rešnjiga telesa*.

Kaj je tedaj zakrament svetiga rešnjiga telesa?

Zakrament svetiga rešnjiga telesa je nar svetejši zakrament, je pravo teló in prava kri našiga Gospoda Jezusa Kristusa v podobah kruha in vina.

Ali je v podobi kruha samo teló Jezusovo, in v podobi vina samo kri Jezusova?

V podobi kruha je živo teló Je-

zusovo, in torej tudi njegova kri in njegova duša; v podobi vina ni samo Jezusova kri, ampak je tudi njegovo teló in njegova duša. V vsaki podobi, in v vsakim, tudi nar manjšim delu podobe, je tedaj celi Jezus Kristus pričujoč, kakor Bog in človek.

Kaj se iz tega učimo?

Iz tega se učimo: **1.** De smo dolžni Jezusa Kristusa v presvetim rešnjim telesu moliti. **2.** De tisti, kateri zakrament svetiga rešnjiga telesa le v eni podobi, ali tudi le en kosčik svete hostije zavžije, celiga Jezusa Kristusa prejme, in torej ne le njegoviga telesa, ampak tudi njegovo kri. **3.** De Jezus Kristus tako dolgo, dokler podobe niso spremenjene ali izcerane, pod njimi zmirej pričujoč ostane.

Zakaj je Jezus zakrament svetiga rešnjiga telesa postavil?

Jezus je zakrament svetiga rešnjiga telesa postavil: **1.** V spomin svojiga terpljenja in svoje smerti. **2.** De daje dušam vernih kristjanov živež za večno življenje.

*Kako se pravi svetimu opravilu, per
kterim zakrament svetiga rešnjiga
telesa prejmemo?*

Temu svetimu opravilu se pravi
sveto obhajilo.

*Ali smo dolžni zakrament svetiga
rešnjiga telesa prejemati?*

Dolžni smo, ker je Jezus Kristus
to zapovedal, in ker je ta zakrament
k temu postavil, de bi bil živež naših
duš za večno življenje.

*Kdaj smo po zapovedi svete cerkve
dolžni zakrament svetiga rešnjiga
telesa prejeti?*

Po zapovedi cerkve smo dolžni
zakrament svetiga rešnjiga telesa k
manjšimu enkrat v letu, in sicer o ve-
likonočnim času prejeti.

*Ali smo dolžni ta sveti zakrament
še kateri drugi čas prejeti?*

Dolžni smo ta sveti zakrament še
tudi v smertni nevarnosti prejeti, ker
je popotnica k večnemu sveličanju. Tudi
želi cerkev, de bi verni ta sveti za-
krament večkrat med letam prejemali,

ker je dušni živež in posebno dober perpomocnik k svetimu življenju.

Kaj zadobimo, če sveto rešnje teló po vrednim prejmemo?

Če sveto rešnje teló po vrednim prejmemo, zadobimo veliko dobriga in sicer: 1. Se z Jezusam na tanko sklenemo in zedinimo. 2. Posvečujoča gnada božja se v nas ohrani in pomnoži. 3. Naša duša se k dobriu poživi in pokrepča. 4. Mali grehi se nam odpuste. 5. Hudo nagujenje se v nas pomanjša. 6. Zadobimo zastavo večniga življenja.

Kaj moramo storiti, če hočemo zakrament svetiga rešnjiga telesa vredno prejeti?

Če hočemo zakrament svetiga rešnjiga telesa vredno prejeti, se moramo k temu prav in skerbno perpraviti.

Kolikino je perpravljjanje k svetimu obhajilu?

Perpravljjanje k svetimu obhajilu je dvojno, perpravljjanje duše, in perpravljjanje telesa.

V čem obstoji perpravljanje duše?

Perpravljanje duše obstoji v čistosti vesti in v pobožnosti serca.

Kaj se pravi čisto vest imeti?

Čisto vest imeti se pravi: brez smertniga greha, to je, v gnadi božji biti.

Kaj se pravi pobožnjiga serca biti?

Pobožnjiga serca biti se pravi: 1. Vero, upanje, in ljubezin obuditi. 2. Presveto rešnje teló moliti. 3. S hvaležnim sercam misliti v terpljenje in smert Jezusa Kristusa. 4. Ponižnost in druge keršanske čednosti, zlasti pa ljubezin do bližnjiga, v sebi vnemati.

De bi s pobožnim sercam k svetimu obhajilu perstopili, kako se moramo že poprejšnji večer perpravljati?

Poprejšnji večer se moramo z molitvijo, s premišljevanjem, in z branjem svetih bukev k svetimu obhajilu perpravljati, in tudi perpušenih kratkočasnost se zderžati.

V čem obstoji perpravljjanje telesa?

Perpravljjanje telesa obstoji v tem:

1. Moramo, razun nevarne bolezni, od polnoči teš biti. 2. Moramo v čedni in spodobni obleki in z nar veči častjo k božji misi perstopiti.

Kaj moramo storiti, kadar se pred svetim obhajilam očitna spoved moli?

Takrat moramo na tihama žalost nad svojimi grehi in goreče želje do Kristusa v sebi obuditi.

Kaj moramo storiti, kadar mašnik sveto hostijo kaže?

Kader mašnik sveto hostijo kaže, jo moramo ponižno moliti, in na persi terkati rekoč: Gospod, nisim vredin, de greš pod mojo streho, ampak reci le z besedo, in ozdravljenja bo moja duša.

Kako moramo sveto hostijo prejeti?

Spodobno moramo usta odpreti, jezik na spodnji žnabelj položiti, pred se bukvice ali pa bel pert, če je per rokah, podstaviti, in sveto hostijo ponižno prejeti in zavžiti, ter je ne zve-

čiti ali pa v ustih perderževati. Če se sveta hostija ust prime, je ne smemo s perstam, ampak le z jezikam odpravljati.

Kaj moramo po svetim obhajilu storiti?

Po svetim obhajilu moramo: 1. Jezusa Kristusa zahvaliti za tolikošno dobroto, de se je ponižal k nam priti. 2. Ga ponižno moliti. 3. Mu obljubiti, de bomo svoje življenje po njegovim uku in zgledu vedno ravnali. 4. Ga prositi, de bi s svojo gnado vedno v nas ostal. 5. Vero, upanje, in ljubezin obuditi. 6. Mu vse dušne in telesne potrebe potožiti.

* * *

Komu je dal Jezus oblast grehe odpušati?

Jezus je svojim apostelnam in vsim njih nastopnikom oblast dal grehe odpušati, ker jim je rekel: „Kakor je Oče mene poslal, tudi jest vas pošljem. — Prejmite svetiga Duha; kterim bote grehe odpustili, so jim od-

pušeni, in katerim jih bote zaderžali, so jim zaderžani“.

Kteri zakrament je Jezus zato postavil, de zamorejo tisti, ki po svetim kerstu kak smertin greh storé, zopet odpušanje zadobiti?

Jezus je zato zakrament svete pokore postavil.

Kaj je zakrament svete pokore?

Zakrament svete pokore je zakrament, v katerim v to postavljeni mašnik na božjim mestu grešniku vse po kerstu storjene grehe odpusti, če se jih skesano (zgrevano) in do čistiga spové, in tudi resnično voljo ima, se poboljšati in pravo pokoro delati.

Kaj zadobimò v tem zakramentu?

V tem zakramentu zadobimò: 1. Odpušenje grehov. 2. Odpušenje večne strafenge. 3. Gnado božjo. 4. Mir vesti.

Kaj se pravi resnično pokoro storiti?

Resnično pokoro storiti se pravi: k Bogu se verniti, od kteriga smo se z greham odvernili, svoje grehe studiti, se jih resnično kesati, se jih spovedati, in za-njo zadostiti.

Kterih pet reči je potrebnih k zakramentu svete pokore?

K zakramentu svete pokore je teh pet reči potrebnih: 1. Izpraševanje vesti. 2. Grevenga. 3. Terdni sklep. 4. Spoved. 5. Zadostenje.

Kaj se pravi vest izpraševati?

Vest izpraševati se pravi: premisliti, kaj smo grešili od svoje zadnje spovedi, ali pa od tistiga časa, kar smo začeli greh spoznavati.

Kaj moramo per izpraševanji vesti nar popred storiti?

Per izpraševanji vesti moramo nar popred svetiga Duha na pomoč poklicati, de bi nas razsvetlil, in nam spoznati dal, kaj in v čem smo grešili.

Kaj moramo per izpraševanji vesti premišljevati?

Per izpraševanji vesti moramo sploh premišljevati, ali smo grešili z mislimi, z željami, z besedami ali pa clo v djanji. Zravin se moramo tudi spomniti sorte in števila smernih grehov, in okolišin, ktere greh nekoliko večí storé, ali ga pa spremene.

Kaj moramo še posebno premisliti?

Posebno moramo še premisliti:
1. Ali smo grešili zoper deset božjih ali pa zoper pet cerkvenih zapoved. 2. Ali smo krivi eniga ali več lastnih ali pa tudi ptujih grehov. 3. Ali smo dela usmiljenja bližnjimu skazovati, ali pa kej drugiga dobrega storiti opustili. 4. Ali smo dolžnosti svojiga stanu spolnili ali ne.

Kaj je treba pomisliti, kader se čez grešne misli in želje izprašujemo?

Per izpraševanji grešnih misel je treba pomisliti, ali smo imeli nad njimi radovoljno dopadajenje ali ne; in per željah, ali smo va-nje dovolili ali ne, desiravno se djanje ni zgodilo.

Kako se zamoremo per izpraševanji vesti števila grehov spomniti?

Per izpraševanji vesti se zamoremo števila grehov spomniti, ako premislimo, če smo greh vsak dan, vsak teden, ali vsak mesec storili, ali pa kolikrat v dnevu, v tednu, in v mescu.

Ali si je treba per izpraševanji vesti veliko perzadevati?

Per izpraševanji vesti si je treba toliko perzadevati, kakor per katerim drugim imenitnim opravilu; posebno morajo to tisti storiti, kateri so se že večkrat zanikerno spovedovali, ali pa svojo vest malokdej izprašujejo.

Kolikokrat je treba vest izpraševati?

Prav dobro je: vsak dan vest izpraševati, posebno zvečer, predin spat gremo.

Zakaj je zanikernost per izpraševanji vesti velik greh?

Zanikernost per izpraševanji vesti je zato velik greh, ker se lahko zgodi, de se grešnik zavoljo nje kakiga smertniga greha ne domisli. To se zgodi posebno per takih ljudeh, ki velikokrat greše, pa se malokdej spevedujejo.

Kaj je grevenga?

Grevenga je stud nad greham, ker je greh nar veči hudo, in znotranja žalost zavolj razžaljenja Božjiga, sklenjena s terdnim sklepam Boga ne več razžaliti.

Kakošna mora grevenga biti?

Grevenga mora biti: 1. Notranja. 2. Čeznatorna. 3. Čez vse velika. 4. Splošna ali nad vsimi grehi.

Kdaj je grevenga notranja?

Grevenga je notranja, kadar ni le v ustih, ampak tudi v sercu, to je, kadar grešnik ne govori le z besedami, de se kesá, ampak mu je res žal, de je grešil.

Kdaj je grevenga čeznatorna?

Grevenga je čeznatorna, kadar je grešnik z gnado svetiga Duha in od česnatornih nagibov k grevengi nagnjen, postavim, ker je z greham Boga razžalil, ker je nebesa zgubil in pékel zazlužil.

Kdaj je grevenga zgol natorna?

Grevenga je zgol natorna, kadar grešnik iz samih natornih nagibov greh obžaluje, in studi, postavim, ker je v časno nesrečo, ali v sramoto ali pa v škodo peršel. Zavolj te grevenge ne zamore grešnik odpušenja per Bogu zabobiti.

Kdaj je grevenga čez vse velika?

Grevenga je čes vse velika, kader grešnika bolj greva, de je Bogá razžalil, kakor ko bi bil vse na svetu zgubil.

Kdaj je grevenga splošna ali nad vsimi grehi?

Grevenga je splošna ali nad vsimi grehi, kader obseže vse grehe brez izjemka, ali kader grešnika vsi storjeni grehi grevajo.

Kolikina je čeznatorna grevenga?

Čeznatorna grevenga je dvojna: popolnoma in nepopolnoma.

Kaj je popolnoma grevenga?

Popolnoma grevenga je česnatorna žalost in čeznatorin stud nad graham, ker smo Boga, nar večí dobroto, ki ga čez vse ljubimo, razžalili. Zravín pa moramo tudi terdin sklep storiti, Boga ne več razžaliti.

Kako se popolnoma grevengo obudi?

Popolnoma grevenga se tako obudi: O moj Bog! vsi moji storjeni grehi so mi iz serza žal, ker sim z njimi tebe, svojiga preljubezniviga Bogá, ne-

skončno svetost in dobroto, ki te iz serca ljubim, razžalil. Trdno sklenem s tvojo gnado svoje življenje popboljšati, in raji vse, še clo smert preterpeti, kakor tebe, svojiga Boga, neskončno svetost in dobroto, še kdej s kakim greham razžaliti. Daj mi gnado, ta tvoj sklep spolniti! Tega te prosim po neskončnim zasluženji tvojiga božjiga Sina, našiga Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa.

Kaj moramo storiti, če hočemo popolnoma grevengo obuditi?

Ce hočemo popolnoma grevengo obuditi, moramo: **1.** Boga prositi, de bi nam k temu svojo gnado dal. **2.** Dobro premisliti, kdo de je tisti, ki smo ga razžalili. **3.** Se v ohudovanji grevenge večkrat vaditi.

Kdaj je človek dolžan popolnoma grevengo obuditi?

Clovek je dolžan popolnoma grevengo obuditi: **1.** Kader mu je treba kak sveti zakrament prejeti, pa ni v stanu gnade božje, in nima perložnosti se spovedati. **2.** Kolikorkrat je v smertni

nevarnosti. 3. Prav dobro je popolnoma grevengo vsak dan obuditi, posebno zvečer, predin spat gremo.

Kaj popolnoma grevenga grešniku zadobi?

Popolnoma grevenga zadobi grešniku odpušenje vsih grehov, če grešnik nima perložnosti, pa ima vender resnično voljo, kakor hitro bo mogoče, se spovedati.

Kaj je nepopolnoma grevenga?

Nepopolnoma grevenga je česnatorna žalost, in česnatorin stud nad greham, ker je greh sam na sebi ostudin, in ker smo z greham nebesa zgubili in pekel zaslužili. Zravin pa moramo tudi terdin sklep storiti, Boga ne več razžaliti.

Kaj mora grešnik, kteri nepopolnoma grevengo obudi, še dalje storiti?

Grešnik, kteri nepopolnoma grevengo obudi, mora po zasluženji Jezusa Kristusa odpušenje grehov upati, in Boga, začetnika vse pravice ter opravičenja grešnikov, ljubiti začeti.

Kaj je terdni sklep?

Terdni sklep je resnična volja svoje življenje poboljšati in ne več grešiti.

Kaj mora tisti skleniti, kdor ima resnično voljo se poboljšati?

Kdor ima resnično voljo se poboljšati, mora skleniti: 1. Vsih grehov in bližnjih perložnost ter nevarnost, ki v greh napeljujejo, se varovati. 2. Vsimu nagnjenju k grehu se ustavljati, in se vsih k ohranjenju gnade potrebnih perpomöčkov poslužiti. 3. Ptuje blago poverniti, in pohujšanje, ki se je z greham napravilo, ter škodo, ki se je bližnjimu na njegovi časti, na njegovim premoženji, ali kako drugači zgodila, popraviti. 4. Vsim sovražnikam in razžalnikom iz serca odpustiti. 5. Vse dolžnosti svojiga stanü na tanko spolniti.

Kaj mora storiti grešnik, če hoče imeti resnično voljo se poboljšati?

Če hoče imeti grešnik resnično voljo se poboljšati, mora: 1. Boga prositi, de bi mu k temu svojo gnado

dal. 2. Večkrat premisliti, de je gnada božja veliko veči vrednosti, kakor vse časne dobrote, in de je greh veči hudo, kakor vse časne nesreče.

Kaj je spoved?

Spoved je zgrevana obtožba, s ktere grešnik mašniku, ki je v to postavljen ali pooblasten, vse svoje storjene grehe pové, de bi od njega odvezo zadobil.

Kakošna mora spoved biti?

Spoved mora biti: 1. Ponižna; 2. Čista; 3. Na tanko, po resnici, in brez zvijačin.

Kdaj je spoved ponižna?

Spoved je ponižna, kader se grešnik s pravo grevengo in z resničnim spoznanjem svoje nevrednosti spovedniku obtoži, vse nepotrebne izgovore odpusti in se spovednikovi sodbi popolnoma podverže.

Kdaj je spoved čista?

Spoved je čista, kader se grešnik vsih svojih še ne spovedanih grehov spovedniku obtoži, kakor se jih

je per skerbnim izpraševanji svoje vesti spomnil.

Kdaj je spoved na tanko, po resnici, in brez zvijačin?

Spoved je na tanko, po resnici, in brez zvijačin: 1. Kadar grešnik število vsih smertnih grehov, kakor tudi okolišine, ktere greh veči storé, ali pa ga clo v drugačniga spremené, po pravici pové. Vender pa človeka, s katerim je grešil, ne sme nikoli imenovati, in nič ne povedati, kar bi poštenju bližnjiga škodovalo. 2. Kader to, kar je per njegovih grehah gotoviga, pové, de je gotovo; česar ne vé prav, pa tudi pové, de ne vé prav.

Ali velja spoved, če grešnik per nji kak smertin greh iz strahu ali pa iz sramožljivosti zamolči.

Če grešnik per spovedi iz strahu ali pa iz sramožljivosti kak smertin greh zamolči, njegova spoved nič ne velja, ampak tak grešnik stori še clo nov smertin greh, s katerim za-

kramentu svete pokore veliko nečast dela.

Kaj mora grešnik storiti, kateri je per spovedi kak smertin greh nalaš ali pa iz pregrešne zanikernosti zamolčal?

Grešnik, kateri je per spovedi kak smertin greh nalaš ali pa iz pregrešne zanikernosti zamolčal, bi ne storil prav, ko bi se potem le zamolčaniga greha spovedal, temuč se mora tudi obtožiti: 1. Per koliko spovedih je ta greh zamolčal. 2. Mora vse spovedi, ktere je po zamolčanim grehu opravil, in per kterih se je smertnih grehov obtožil, popolnoma ponoviti, kakor tudi tisto spoved, per kateri je bil greh zamolčal, če se je bil per nji kakih smertnih grehov obtožil. 3. Se mora spovedati, ali je, in kolikrat je v takim pregrešnim stanu zakrament svetiga rešnjiga telesa prejel, in če se je to tudi o velikonočnim času zgodilo. 4. Mora povedati, če je v tem pre-

grešnim stanu tudi kake druge svete zakramente prejemal.

Kaj mora grešnik storiti, kateri se kakiga smertniga greha po nevedama ali pa iz pozabljivosti ni spovedoval?

Tak grešnik se mora nespovedaniga greha per prvi spovedi obtožiti, če ne more tega precej po storjeni spovedi in še pred svetim obhajilam storiti.

Ali se nam je treba per spovedi sramovati ali bati?

Per spovedi se nam ni treba sramovati ali bati, in sicer: 1. Ker se nismo sramovali, pred Bogam, ki vse vidi, grešiti, in ker se nismo bali od njega večno pogubljeni biti. 2. Ker je boljši svoje grehe skrivej spovedniku povedati, kakor v grehah nepokojno živeti, nesrečno umreti, in sodnji dan zavoljo tega pred vsim svetam v sramoto priti. 3. Ker tudi spovednik za svoje slabosti vé, in zavoljo tega z grešnikam usmiljenje imeti mora. 4. Ker je spovednik pod smert-

nim greham in pod ojstrimi časni-
mi in večnimi štrafengami molčati
dolžan.

*Ali smo dolžni se tudi malih grehov
spovedovati?*

Nismo sicer dolžni se tudi malih
grehov spovedovati, vendar je pa to
prav dobro, de se jih tudi spoveduje-
mo, in sicer: **1.** Ker ne vemo vselej
prav dobro, kateri grehi so majhni in
kateri veliki. **2.** Ker so tudi mali grehi
božje razžaljenje in v nas gnado božjo
pomanjšajo, desiravno je nam popol-
nama ne odvzamejo. **3.** Ker bi kmalo
v smertne grehe padli, ko bi se malih
ne varovali.

*Ali smo se dolžni večkrat spovedo-
vati?*

Dolžni smo se večkrat spovedo-
vati: **1.** Ker večkrat grešimo, in ker
je nevarno, spravo z Bogom odla-
šati. **2.** Ker nas pogostne spovedi
nevarnost in perložnost greha obvaru-
jejo, in dušo v gnadi pokrepčajo.
3. Ker pogostne spovedi čistost in

občutljivost vesti zelo pomnožijo ali povekšajo.

V kateri starosti so otroci dolžni se spovedovati začeti?

Otroci so dolžni se spovedovati začeti, kader k pameti pridejo, in zamorejo dobro od hudiga razločiti.

Kako mora grešnik per spovedi govoriti?

Grešnik mora per spovedi 1. vselej razločno, in kar je mogoče s poštenimi besedami govoriti; 2. mora tako govoriti, de ga le spovednik lahko sliši, ne pa tudi okoli stoječi.

Kaj mora storiti grešnik, predin se začne svojih grehov spovedovati?

Predin se grešnik sačne svojih grehov spovedovati, mora poklekniti, sveti križ storiti, in spovedniku reči: *Prosim, duhovni oče, za sveti žen, de bi se mogel svojih grehov prav in čisto spovedati: Potem mora očitno spoved moliti in reči: Jest, ubogi grešnik, se spovem Bogu vsigamogočnimu, Marii materi božji, vsim ljubim svetnikom, in njim na-*

mestniku božjemu, de sim po svoji zadnji spovedi, ki sim jo opravil (pred toliko in toliko časam), velikokrat in obilno grešil z mislimi, z besedami, in z djanjem; posebno pa se obtožim, de sim (zdaj mora svoje grehe povedati).

Kako se spoved sklene?

Spoved se sklene s temi besedami: *Ti in vsi moji drugi meni znani ali neznani grehi, ki sim jih ali sam storil, ali pa kriv bil, de so jih drugi storili, so mi iz serca žal, ker sim z njimi Boga, neskončno svetost in dobroto, razžalil. Terdno sklenem, nič več ne grešiti, in vsih perložnost v greh se varovati. Prosim jih, duhovni oče, zveličavne pokore in svete odveze.*

Kaj je zadostenje, ki je k zakramentu svete pokore potrebno?

Zadostenje, ki je k zakramentu svete pokore potrebno, so tiste dela, ki jih spovednik grešniku zavolj spovedanih grehov v pokoro naloži, ka-

kor so postavim: molitev, post, milo-
šina, in druge dobre dela.

*Zakaj se grešniku zavolj spovedanih
grehov pokora naloži?*

Grešniku se zavolj spovedanih
grehov pokora naloži: **1.** De grešnik
s tem svojo žalost nad hožjim raz-
žaljenjem, in svoje zgrevano in spo-
korno sercé na znanje da. **2.** Da gre-
šnik s tem sam nad sabo greh štra-
fuje. **3.** De grešnik zavolj opravljene
pokore odpušanje zasluženi čas-
nih štrafeng zadobi. **4.** De se grešnik
za naprej bolj skerbno greha váruje.

*Ali zamore človek božji pravici za-
dostiti?*

Človek iz svoje lastne moči ne
more božji pravici za svoje grehe za-
dostiti, ker človekovo zadostenje ne
more nikdar razžaljenju neskončniga
božjiga veličastva enako biti; vender
pa zadobi pokora, ktero spovednik
grešniku naloži, ali pa ktero gre-
šnik sam radovoljno opravlja, od ne-
skončniga zadostenja Jezusa Kristusa
svojo vrednost.

Zakaj so grešniki dolžni Bogu zadostovati, desiravno je Jezus Kristus za grehe zadosti storil?

Grešniki so tudi še sami dolžni zadostovati: 1. Ker morajo tisti, kateri hočejo Kristusoviga zadostenja deležni biti, tudi sami toliko storiti, kolikor je mogoče, de svojo žalost nad božjim razžaljenjem, ter svoje zgrevano in spokorno serce na znanje dajo. 2. Ker Bog grešnike, katerim zadolženje greha in večno štrafenga odpusti, še tudi velikokrat časno štrafuje.

Ali je zadostenje potrebin del per zakramentu svete pokore?

Zadostenje je tako potrebin del per zakramentu svete pokore; de bi bil sicer zakrament svete pokore nepopolnoma, razun ko bi ne bilo mogoče zadostiti.

Kako se mora naložena pokora opraviti?

Naložena pokora se mora opraviti: 1. S ponižnim sercam. 2. Sve-

sto, kakor je bila naložena. **3.** Brez odlašanja, kakor hitro je mogoče.

Ali smo dolžni Bogu še zravín naložene pokore tudi z drugimi deli zadostovati?

Dolžni smo to storiti: **1.** Ker spovednik ne naloži vselej tako velike pokore, de bi bila našim greham popolnoma premerjena, in se toraj moramo še sami pokoriti. **2.** Ker moramo po zapovedi Jezusovi vredin sad pokore storiti.

S katerimi deli zamoremo Bogu še zravín naložene pokore zadostovati?

Dela, s katerimi zamoremo Bogu še zravín naložene pokore zadostovati, so: **1.** Molitev, post, in milošina (ali almožna). **2.** Druge dobre dela, ki jih zavolj tega radovoljno opravljamo. **3.** Nadloge in zopernosti, ki nas zade-nejo, če jih poterpežljivo in v duhu pokore preterpimo. **4.** Od cerkve do-deljeni odpustiki.

Kaj je odpustik?

Odpustik je odpušenje časnih stra-

feng, ktere bi po odpušenim zadolženji greha, ali v zdanjnim življenji ali pa po smerti (v vicah) terpeti mogli.

Kaj morajo katoljški kristjani od odpustikov verovati?

Katoljški kristjani morajo od odpustikov verovati: **1.** De je prava cerkov od Jezusa Kristusa oblast prejela odpustike deliti. **2.** De je za nas dobro in koristno, od cerkve deljene odpustike zadobivati.

Kdo ima v pravi cerkvi oblast odpustike deliti?

Rimski papež ima oblast v vsi cerkvi odpustike deliti; škofje imajo to oblast v svojih škofijah po nekterih posebnih postavah.

Ali so vsi odpustiki enaki?

Niso vsi odpustiki enaki: Eni so *popolnoma*, eni pa *nepopolnoma*. Popolnoma odpustik je odpušanje vsih časnih štrafeng, ki jih je grešnik zaslužil. Nepopolnoma odpustik je pa tisti, po katerim niso vse časne štrafenge odpušene, ampak le nekoliko

štrafeng. Taki so odpustiki od 40 dni, od eniga ali več let.

Ali nam cerkev z odpustikam dolžnost za grehe zadostovati popolnoma odvzame?

Cerkev nam ne odvzame z odpustikam popolnoma dolžnosti za grehe zadostovati; ona le hoče: 1. V nas duhá pokore obuditi, in nas obdariti za gorečnost, s katero spokorne dela opravljamo. 2. Naši slabosti in nesmožnosti na pomoč priti, ker nam včasih ni mogoče Bogu tako zadostiti, kakor smo dolžni.

Kaj je treba človeku, kateri hoče odpustik zadobiti?

Človeku, kateri hoče odpustik zadobiti, je treba: 1. De je v stanu gnade božje. 2. De zapovedane dobre dela opravi.

Kaj je sveto poslednje olje?

Sveto poslednje olje je zakrament, v katerim bolnik po masiljenji s svetim oljem in po zapovedani mašni-

kovi molitvi gnado božjo k ozdravljenju duše ali pa tudi k ozdravljenju telesa prejme.

Zakaj se temu zakramentu pravi sveto poslednje olje?

Zato, ker se med vsimi svetimi maziljenji, ki jih je Gospod, naš zveličar, svoji cerkvi zapovedal, nar zadnjič deli.

Komu se deli zakrament svetiga poslednjiga olja?

Ta zakrament se deli bolnikom, ki so nevarno bolni, in sicer, če je mogoče, dokler so še holniki popolnoma per pameti.

Kaj dodeli bolniku zakrament svetiga poslednjiga olja?

Ta zakrament dodeli bolniku: 1. Pomnoženje posvečujoče gnade božje. 2. Opušenje malih in tudi tistih smertnih grehov, katerih se bolnik, ali iz nezadolžene pozabljivosti, ali pa iz nezmožnosti ni spovedal. 3. Ga reši od hudih nastopkov in ostankov greha. 4. Mu dodeli moč hudičevimu zape-

ljevanju in njegovim skušnjavam zoperstati. 5. Mu dodeli pomoč zoper prevelik strah in trepet zavolj smerti, ki se bliža, in zavolj sodbe, ki ga čaka. 6. Mu dodeli tudi večkrat telesno zdravje, če je duši k zveličanju. *S čem se mora bolnik k zakramentu svetiga poslednjiga olja perpraviti?*

Bolnik se mora z živo vero, s terdnim zaupanjem v Boga, z izročanjem v božjo voljo, pred vsim pa s čisto spovedjo k zakramentu svetiga poslednjiga olja perpraviti. Če mu ni mogoče se spovedati, mora vsaj pravo grevengo in žalost čez svoje grehe obuditi.

Kolikokrat sme bolnik zakrament svetiga poslednjiga olja prejeti?

Bolnik sme ta zakrament tolikokrat prejeti, kolikokrat v novo smertno nevarnost pride.

Ali je bolnik, kader nevarno zboli, dolžan zakrament svetiga poslednjiga olja prejeti?

Desiravno zakrament svetiga poslednjiga olja ni k zveličanju tako po-

trebin, de bi nihče brez njega ne mogel zveličan biti, je vender bolnik; kader je v nevarni bolezni, dolžan ga prejeti, in sicer zavoľjo velikih gnad, ki jih po njem zadobi.

* * *

Kaj je zakrament svetiga mašnikoviga posvečevanja?

Zakrament svetiga posvečevanja sploh je zakrament, v katerim tisti, ki se v cerkveno službo podajo, duhovno oblast in posebno gnado prejmejo, nekatere cerkvene opravila k časti božji in k zveličanju duš prav in sveto opravljati. — *Zakrament svetiga mašnikoviga posvečevanja posebno* je zakrament, v katerim se tistim, ki se v duhovski stan mašnikov jemljejo, oblast dodeli do praviga telesa Jezusa Kristusa, in tudi do duhovniga Jezusoviga telesa, kar so verni kristjani.

Kakošno oblast dodeli mašnikovo posvečevanje?

Mašnikovo posvečevanje dodeli ob-

last: 1. De mašniki kruh in vino v pravo teló in v pravo kri našiga Gospoda Jezusa Kristusa spreobrniti, in nebeškemu Očetu darovati zamorejo. 2. De zamorejo vernim kristjanam grehe odpušati ali jim jih pa perderževati.

Kaj še dodeli mašnikovo posvečevanje?

Mašnikovo posvečevanje še dodeli: 1. Pomnoženje posvečujoče gnade božje. 2. Novi mašnik prejme duhovno oblast nekoliko svetih zakramentov veljavno deliti. 3. Novi mašnik zadobi posebno božjo gnado dolžnosti svojiga stanú na tanko in s pridam spolnovati. 4. Ta zakrament vtisne duši neizbrisljivo znamnje, in zato se ne more več kakor enkrat prejeti.

Kaj je zakrament svetiga zakona?

Zakrament svetiga zakona je nerazvezljiva zveza, s katero se neoženjen kristjan in neomožena kristjanka,

moški in ženska, vzameta in zaročita, tako, kakor gre po postavi, de bi jima Bog po tem zakramentu gnado dal, de bi v svojim zakonskim stanu do smerti pobožno živela, in svoje otroke po keršansko izredila.

Kako imenuje sveti apostelj Pavel ta zakrament?

Sveti apostelj Pavel imenuje ta zakrament velik zakrament v Kristusu in v cerkvi, ker pomeni duhovno zvezo Jezusa Kristusa z njegovo cerkvijo.

Zakaj je zakonski stan postavljen?

Zakonski stan je postavljen: 1. De se človeški rod ohrani in množi. 2. De zakonska v ljubezni združena eden drugimu pomagata. 3. De je ta zakrament perpomočik zoper nerodno poželenje mesá.

Ali je zakonski stan potrebin?

Zakonski stan je sploh potrebin, de se človeški rod ohrani in množi, ni pa potrebin za vsakiga človeka posebej. Nezakonski stan je bolj popolnoma.

Kaj dodeli zakrament svetiga zakona?

Zakrament svetiga zakona dodeli, razun pomnoženja posvečujoče gnade, te posebne gnade: 1. De zakonska človeka (mož in žena) pobožno do smerti skupej živita. 2. De svoje otroke v strahu božjim izredita.

Kaj hoče cerkev od moškiga in od ženske, ki v zakonski stan stopita?

Cerkev hoče od moškiga in od ženske, ki v zakonski stan stopita: 1. De ni nobeniga zaderžka med njima. 2. De stopita v ta stan iz takiga namena, iz kteriga je postavljen. 3. De tudi v strahu božjim in s čisto vestjo v ta stan stopita, in de zatorej popred k spovedi in k svetimu obhajilu gresta.

Kaj morata tista človeka storiti, ki hočeta v zakonski stan stopiti?

Tista človeka, ki hočeta v zakonski stan stopiti, morata po trojnim oklicu pred dvema pričama in pred njih lastnim fajmoštram eden drugimu zakonsko zvestobo obljubiti, ter se dati zaročiti in požegnati.

Ktere so dolžnosti zakonskih, ki jih imata eden do drugiga?

Dolžnosti zakonskih, ki jih imata eden do drugiga, so: 1. De v miru in po keršansko skupej živita. 2. De mož svojo ženo, kakor svoje lastno truplo ljubi, za njen živež skerbi, in jo váruje; in de je žena v vsih perpušenih rečeh možu pokorna. 3. De eden drugiga v težavah ne zapustita, temuč zvesto do smerti skupej ostaneta.

Ktere so dolžnosti zakonskih do otrok?

Dolžnosti zakonskih do otrok so, de jih keršansko izrede, in ne le za njih časno, ampak tudi za njih večno srečo skerbé.

V. Od keršanske pravičnosti.

Kteri človek je keršansko pravičin?

Tisti človek je keršansko pravičin, kteri s pomočjo božje gnade vse zapovedi božje, ki nas jih je Jezus Kristus učil, in vse cerkvene zapovedi radovoljno in na tanko, ter zato spol-

nuje, de bi si božjo ljubezin ali božje dopadajenje perdobil.

Kaj tedaj je potrebno k keršanski pravici?

K keršanski pravici je potrebno, de se *hudiga varujemo* in de *dobro storimo*, to je, de vse studimo in opustimo, kar je zoper božjo voljo in zoper Jezusov nauk, in de vse ljubimo in storimo, kar je po božji volji in po Jezusovim nauku.

Kaj je hudo?

Pravo in edin hudo je greh.

Kaj je greh sploh?

Greh je sploh prostovoljno prelomljenje božje postave.

Kolikin (ali koliko sort) je greh?

Greh je dvojin: 1. Poerbani ali izvirni greh. 2. Djanski greh.

Kaj je poerbani ali izvirni greh?

Poerbani ali izvirni greh je tisti greh, ki sta ga bila Adam in Eva v raji (ali paradizi) storila, in ki smo ga mi od njih poerbali, ali kateri se iz prvih človekov v vse ljudi izvira.

Ktere so šrafenge izvirniga greha?

Strafenge izvirniga greha so : smert, oslavljenje uma, nagnjenje k hudimu, zguba gnade božje, ter veliko nadlog in težav.

Kaj je djanski greh?

Djanski greh je prelomljenje božje postave; ktero grešnih sam radovoljno prelomi.

Kako se djanski greh stori?

Djanski greh se stori : z mislimi, z željami, z besedami, z djanjem, in z opušanjem tega, kar je kdo storiti dolžan.

Kakošen razloček je med djanskimi grehi?

Med djanskimi grehi je ta razloček : eni so veliki ali smertni, eni pa mali ali odpustljivi grehi; eni so lastni, eni pa ptuji grehi.

Kaj je smertni greh?

Smertni greh je veliko prelomljenje božje postave.

Kaj stori, de je greh veči ali ostudniši?

Koliko bolj vedama in prostovolj-

no kdo kaj hudiga stori, in kolikor veči je dolžnost, ktero prelomi, toliko veči je tudi njegov greh.

Kaj škodova smertni greh?

Smertni greh odvzame duši duhovno življenje, to je, posvečujočo gnado božjo, in stori človeka Bogu nedopadljiviga, ter večne smerti vredniga.

Kteri so odpustljivi ali mali grehi?

Odpustljivi ali mali grehi so tisti, ki jih bolj iz naglosti ali nepremišljenosti, kakor iz hudobne volje storimó, in s kterimi božjo postavo le v majhnih rečeh prelomimo. Ti grehi nam sicer ne odvzamejo popolnoma gnade božje, pa nas vendar storé Bogu nedopadljive in časnih štrafeng vredne.

Zakaj smo se dolžni tudi malih grehov varovati?

Dolžni smo se malih grehov varovati: 1. Ker je vsak tudi nar manjši greh božje razžaljenje. 2. Ker moramo biti perpravljeni raji vse preterpeti, kakor Boga z nar manjšim

greham razžaliti. 3. Ker majhni grehi posvečujočo gnado božjo v nas pomanjšajo, in nas lahko sčasama v smertne grehe perpeljejo.

Kaj so lastni grehi?

Lastni grehi so tisti, ki jih sami storimo.

Kaj so ptuji grehi?

Ptují grehi so tisti, ki jih sicer ne storimo sami, pa smo jih vendar krivi, ker smo vzrok (uržoh), de jih drugi storé.

Kteri so nar imenitniši razdelki ali razpoli djanskih grehov?

Nar imenitniši razdelki ali razpoli djanskih grehov so: poglavitni grehi, grehi v svetiga Duha, v nebo vpijoči grehi, in ptuji grehi.

Kteri so poglavitni grehi?

Poglavitni grehi so ti: 1. Napuh, 2. Lakomnost. 3. Nečistost. 4. Nevošljivost. 5. Požrešnost. 6. Jeza. 7. Lenoba.

Zakaj se ti grehi imenujejo poglavitni grehi?

Zato ker iz vsaciga teh grehov mnogi grehi isvirajo.

Kteri so grehi v svetiga Duhá?

Grehi v svetiga Duhá so ti: 1. Prederzno v božjo milost grešiti. 2. Nad božjo milostjo obupati. 3. Spoznani kersanski resnici se ustavljati. 4. Svojimu bližnjimu zavolj božje gnade nevošljiv biti. 5. Do lepiga opominovanja oterpnjeno sercé imeti. 6. V nespokornosti radovoljno ostati.

Kteri so v nebó vpijoči grehi?

V nebó vpijoči grehi so ti: 1. Radovoljni uboj. 2. Mutasti ali Sodomski greh. 3. Zateranje ubožcov, vdov in sirot. 4. Delavcam in najemnikam zaslužik zaderževati ali utergovati.

Kteri so ptuji grehi?

Ptuji grehi so ti: 1. V greh svetovati. 2. Grešiti velevati. 3. V drugih greh pervoliti. 4. Druge v greh napeljevati. 5. Drugih greh hvaliti. 6. K grehu molčati. 7. Greh pregledati. 8. Greha se vdeležiti. 9. Greh zagovarjati.

Ali je tisti že po kersansko pravičin, kdor se le hudiga varuje?

Kdor se le hudiga varuje, še ni

po keršansko pravičin, ampak mora tudi dobro delati.

Kaj je dobro?

Dobro je, kar je po božji postavi. Po božji postavi so pa *čednosti* in *dobre dela*.

Ali je več razpolov čednost, ktere si mora kristjan perdobiti?

Več jih je: nekte so *božje*, nekte pa *djanske čednosti*.

Ktere so božje čednosti?

Božje čednosti so te tri: *Vera*, *upanje* in *ljubezin*.

Kdaj je človek posebno dolžan te tri božje čednosti obuditi?

Človek je posebno dolžan te tri božje čednosti obuditi: **1.** Kakor hitro k pameti pride. **2.** Večkrat v svojim življenji. **3.** Ob času hude skušnjave zoper te čednosti. **4.** V smertni nevarnosti in na smertni postelji.

Kako se tri božje čednosti obudé?

Tri božje čednosti se tako obudé:

Vera.

Vérujem v tebe, pravi trojedini

Bog, Oče, Sin in sveti Duh, kateri si vse vstvaril, kateri vse ohraniš in vladaš, kateri dobro plačuješ in hudo štrafuješ. **Vérujem**, de je **Sin božji** za nas človek postal, de nas je s svojo smertjo na križi odrešil, in de nas **sveti Duh** s svojo gnado posvečuje. **Verujem** in terdim vse, kar si ti, o **Bog**, razodel, kar je **Jezus Kristus** učil, kar so aposteljni oznanovali, in kar nam sveta **Rimska katoliška cerkev** verovati veléva. Vse to **vérujem**, ker si ti, o **Bog**, večna in neskončna resnica in modrost, ki ne moreš ne goljfati ne goljfan biti. **O Bog**, pomnoži mojo vero.

Upanje.

Upam in se zanesem na tvojo neskončno dobroto in milost, o **Bog**, de mi boš po neskončnim zasluženji svojiga edinorojeniga **Sina Jezusa Kristusa** v tem življenji spoznanje, pravo obžalovanje, in odpušenje mojih grehov, po smerti pa večno zveličanje dal, in

dodelil, tebe od obličja do obličja gledati, ljubiti in brez konca uživati. Upam tudi od tebe potrebnih perpomöčkov vse to doseči. Upam to od tebe zato, ker si to obljubil, kateri si vsigamogočin, zvest, neskončno dobrotljiv in usmiljen. **O Bog!** poterdi moje upanje.

Ljubezin.

O moj Bog! ljubim te iz vsiga svojiga serca, in čez vse, zato ker si ti nar veči dobrota, neskončno popolnoma, in vse ljubezni vredin. Tudi zato te ljubim, ker si do mene in do vsih stvari neskončno dobrotljiv. Želim is vsiga serca, de bi te ravno tako ljubil, kakor so te tvoji nar zvestejši služabniki ljubili, ali kakor te še zdaj ljubijo. Z njih ljubeznijo sklenem svojo nepopolnoma ljubezin; pomnoži jo v meni, o dobrotljivi Gospod! čedalje bolj in bolj. Ker te tedaj resnično in iz serca ljubiti želim, in si zavoljo tega veliko perzadevam, mi je iz serca žal, de sim tebe svojo neskončno dobroto, katero

čez vse ljubim, tebe, svojiga stvarnika, odrešenika in posvečevavca razserdil. Žal mi je, de sim grešil, de sim tebe, svojiga vsigamogočniga Gospoda, svojiga nar boljiga Očeta, razžalil. Terdno sklenem vse grehe in vse grešne perložnosti zapustiti, storjene grehe če dalje bolj obžalovati, in nikdar več zoper tvojo sveto voljo ne ravnati. Vzemi me spet za svojiga otroka, in dodeli mi gnado ta svoj sklep dopolniti. Tega te prosim po neskončnim zasluženji tvojiga božjiga Sina, našiga Gospoda in zveličarja, Jezusa Kristusa.

Ktere so poglavitne djanske čednosti?

Poglavitne djanske čednosti so te: 1. Modrost. 2. Zmernost. 3. Pravičnost. 4. Serčnost ali močnodušnost.

Ktere čednosti so poglavitnim greham nasproti?

Poglavitnim greham so te čednosti nasproti: 1. Ponižnost je napuhu nasproti; 2. dobrotljivost lakomnosti; 3. čistost nečistosti; 4. ljubezin nevošljivosti; 5. zmernost požrešnosti;

6. poterpežljivost jezi; 7. gorečnost do dobriega lenobi.

Ktere dolžnosti je Jezus Kristus posebno perporočil?

Jezus Kristus je te dolžnosti posebno perporočil: 1. Nar prej božjiga kraljestva in njegove pravice iskati. 2. Sam sebe zatajevati. 3. Svoj križ nositi. 4. Za Kristusam hoditi. 5. Krotak in ponižin biti. 6. Sovražnike ljubiti; tistim dobro storiti, kateri nas sovražijo, za tiste moliti, kateri nas žalijo in preganjajo.

Ktere čednosti je Jezus Kristus na gori učil?

Jezus Kristus je te čednosti na gori učil: 1. Blagor ubogim v duhu; her njih je nebeško kraljestvo. 2. Blagor krotkim; ker bodo zemljo posedli. 3. Blagor žalostnim; ker bodo potolaženi. 4. Blagor tistim, kateri so pravice lačni in žejni; ker bodo nasiteni. 5. Blagor usmiljenim; ker bodo usmiljenje dosegli. 6. Blagor tistim, ki so čistiga serca; ker bodo Boga gledali.

7. Blagor mirnim, ker bodo otroci božji imenovani. 8. Blagor tistim, kateri zavoljo pravice preganjanje terpé; ker njih je nebeško kraljestvo.

Kaj so dobre dela kristjana?

Dobre dela kristjana so take dela, ktere so Bogu dopadljive, in kristjanu, ki jih opravlja, zaslužne.

Ali so dobre dela k zveličanju potrebne?

Potrebne so; ker vera brez dobrih del je mrtva.

Ali zamore človek iz lastne moči brez pomoči gnade božje dobre dela opravljati?

Dobrih del, kakoršne so k zveličanju potrebne in per Bogu zaslužne, človek ne more iz lastne moči, ampak le s pomočjo gnade božje opravljati.

Kaj zaslužimo z dobrimi deli?

Z dobrimi deli zaslužimo pomnoženje posvečujoče gnade božje, ter večno in časno plačilo, ki ga je Bog iz same gnade tistim obljubil, ki dobro delajo.

Kako morajo biti dobre dela opravljane?

Dobre dela, de bodo Bogu dopadljive in nam zaslužne, morajo biti opravljane: **1.** V stanu gnade božje. **2.** Radovoljne. **3.** Ne iz samih natornih ali nečimernih nagibov, temuč nar bolj zavolj Boga.

Ktere so nar imenitniši dobre dela?

Nar imenitniši dobre dela so: **1.** Moliti. **2.** Postiti se. **3.** V bogajme dajati.

Ktere so telesne dela usmiljenja?

Telesne dela usmiljenja so te: **1.** Lačne nasitati. **2.** Žejne napojiti. **3.** Potnike sprejemati. **4.** Nage obleči. **5.** Bolnike obiskati. **6.** Jetnike rešiti. **7.** Merliče pokopavati.

Ktere so duhovne dela usmiljenja?

Duhovne dela usmiljenja so te: **1.** Grešnike svariti. **2.** Nevedne učiti. **3.** Tistim, kateri dvomijo (ali cviblijajo), prav svetovati. **4.** Žalostne tolažiti. **5.** Krivico voljno terpeti. **6.** Tistim, ki nas žalijo, iz serca odpustiti. **7.** Za žive in mertve Boga prositi.

Kteri so evangelski svetje?

Evangelski svetje so ti trije: 1. Radovoljno uboštvo. 2. Vedno devištvo. 3. Vedna pokoršina pod duhovnim poglavarjem.

**Od štirih poslednjih reči
človekovih.**

Ktere so štiri poslednje reči človekove?

Štiri poslednje reči človekove so: 1. smert, 2. sodba, 3. pekel, 4. nebesa.

Kaj je smert?

Smert je ločitev duše od telesa.

Po čem pride, de mora vsak človek umreti?

To pride po grehu, ki sta ga bila prva človeka v raji (ali paradži) storila.

Kaj se pravi: človeška duša je neumerjoča?

To se pravi, de ne bo nikdar umerla, ampak bo še tudi po smerti telesa lahko mislila in želega.

Kaj se zgodi s človeško dušo precej po smerti?

Precej po smerti sodi Bog dušo vsakiga človeka posebej, in zato se ta sodba *posebna sodba* imenuje.

Kam je duša obsojena per posebni sodbi?

Per posebni sodbi je duša obsojena ali v vice, ali v pekel, ali pa v nebesa.

Ktere duše so obsojene v vice?

V vice so duše tistih ljudi obsojene, kateri sicer v gnadi božji umerjó, pa imajo vendar še male grehe nad sabo, in kateri zavolj svojih grehov še niso začosti časnih štrafeng dostali.

Kako zamoremo dušam v vicah pomagati?

Dušam v vicah zamoremo pomagati: **1. Z ofram svete maše.** **2. Z molitvijo.** **3. Z drugimi dobrimi deli.**

Kaj se bo zgodilo na sodnji dan s človeškimi trupli?

Na sodnji dan bodo trupla vsih ljudi iz zemlje vstale, in bodo s svojimi dušami zopet sklenjene.

Kdo bo na sodnji dan sodit prišel?

Jezus Kristus bo takrat v oblakih nebá z veliko mogočnostjo in častjo zopet prišel, in bo vsim ljudem očitno oznanil, kaj so dobra ali hudiga storili, in kakošno povračilo zato zaslužijo.

Kako pravimo tisti sodbi, ki bo na sodni dan?

Tisti sodbi pravimo: *splošna* ali *očitna* sodba, zato ker bodo vsi ljudje skupaj in očitno sojeni.

Kaj je pekel?

Pekel je tisti kraj, kjer so pogubljeni, ki bodo vekomej martrani.

Kdo pride v pekel?

Tisti pride v pekel, kateri v smertnim grehu umerje.

Kaj vemo iz Jezusoviga nauka od štrafeng pekla?

Iz Jezusoviga nauka vemo od štrafeng pekla: 1. De pogubljeni z britkostjo in s strahom na Boga, svojiga pravičniga sodnika, mislijo, in so spred božjige obličja zaverženi. 2. De jih zmirej huda vest peče. 3. De so v

družbi hudobnih in zaverženih duhov.

4. De bodo še veliko drugih štrafeng terpeli, ktere sveto pismo premeri z neugasljivim ognjem, in s temnim krajem, kjer je jok in škripanje z zobmi.

5. De bodo vse te martre brez upanja odrešenja terpele.

Kaj so nebesa?

Nebesa so srečno prebivališče svetnikov, kjer se Bog svojim zvestim služabnikom od obličja do obličja razodeva, in je on sam njih neizrečeno veliko plačilo.

Kdo pride v nebesa?

Tisti pride v nebesa, kateri v gnadi božji umerje, in kateri za storjene grehe ali v tem ali v unim življenji zadosti, ali zadosti stori.

Kaj vemo iz Jezusoviga nauka od nebeškiga veselja?

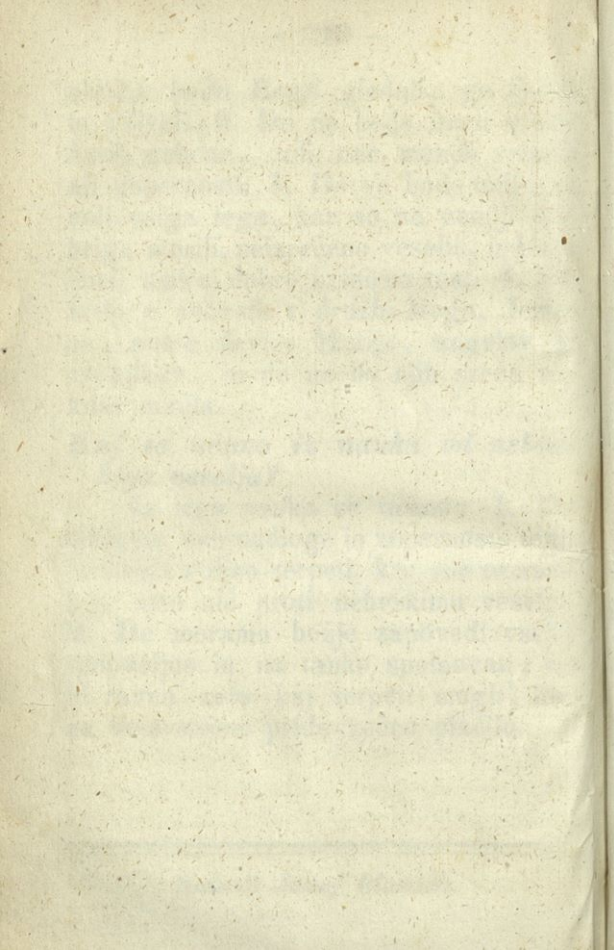
Iz Jezusoviga nauka vemo od nebeškiga veselja: 1. De bodo izvoljeni božje lastnosti in božjo voljo v nebesih veliko bolj popolnoma, kakor tukej na zemlji spoznali, in se zavoljo tega spoznanja zlo veselili. Od obličja do

obličja bodo Boga gledali, ga ljubili in uživali. 2. De ne bodo imeli v nebesih nobene, tudi nar manjši težave ali zopernosti. 3. De se bodo tudi zavolj vsiga tega, kar so na zemlji dobriga storili, neizrečeno veselili, in bodo imeli zmirej dobro in mirno vest. 4. De bodo v nebesih v družbi Boga, Jezusa, svete device Marije, angelov in svetnikov, in de ne bo njih sreča nikdar minila.

Kaj se učimo iz nauka od nebeškiga veselja?

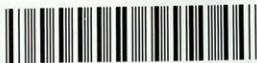
Iz tega nauka se učimo: 1. De moramo vse nadloge in zopernosti tega življenja voljno terpeti, ker vse te nadloge niso nič proti nebeškemu veselju. 2. De moramo božje zapovedi vselej radovoljno in na tanko spolnovati, ko bi ravno zato kaj terpeti mogli, ker za bojevanjem pride večno plačilo.

li
-
e
-
o
e
-
n
-
-
e
a
-
.
j
o
r
d
d
z
.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS #

00000320731

